

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Azərbaycan içməli
su qıtlığı ilə
üzləşə bilər -
hesabat

yazısı səh.4-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 22 sentyabr 2014-cü il Bazar ertəsi № 236 (5945) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

**"Minsk Qrupu öz missiyasını
çoxdan başa vurub"**

Rusiya ilə Qərb arasında Qarabağ təşəbbüskarlığı uğrunda güclənən mübarizə və fərdi vasitəçilik yeni danışıqlar formatını zəruri edib; fəzə formatı Azərbaycanın da marağındadır

yazısı səh.11-də

**XİN mətbuat xidmətinin yeni
rəhbəri "Yeni Musavat"a danışdı**

yazısı səh.8-də

Ekspert:

**"Azərbaycanın İŞİD-ə qarşı
koalisiyaya qoşulması mümkündür"**

yazısı səh.10-də

**Başqan seçilməsəniz, "başqanı"
deyəcəksinizmi? - iddiaçılardan
maraqlı cavablar...**

yazısı səh.4-də

**Tanınmış politoloqdan
Qarabağ xəbərdarlığı**

yazısı səh.9-də

**Xətai ƏSMM "6 ay mənim, 6 ay
sənin prinsipi" ilə işləyir**

yazısı səh.14-də

**Xodorkovski Rusiya prezidenti
olmaq istəyir**

yazısı səh.2-də

**Avropadan Azərbaycana
oğurluq maşınlar daşınır**

yazısı səh.13-də

**Rusiyada Putin əleyhinə
marş keçirildi...**

yazısı səh.2-də

**Xalq artisti: "Oğlumun ölümünün
günahkarı özüməm..."**

yazısı səh.4-də

**Payızın özü ilə gətirdiyi
xəstəliklərdən necə qorunmalı?**

yazısı səh.15-də

**Televiziya qarşısında dünyasını
dəyişən insanların ilginç hekayəsi**

yazısı səh.15-də

"Mahir Abdullayev işi" haqda daha bir sensasion məlumat

SEVİNC BABAYEVANIN

SƏS YAZISI ÜZƏ ÇIXDI - ŞOK

"Mandat alveri" qalmaqalının mərkəzi fiqurlarından biri ölümündən öncə bütün gerçəyi danışdı; "Abdullayev Elşad özü qardaşının qətlini təşkil edib"; Güler Əhmədovanın keçmiş rəfiqəsi və şəriki ABU rektorunun özü və qardaşları haqda ilginç məlumatlar söyləyib; "Mahirin MTN-in əməkdaşı olması haqda deyilənlər yalandı..."

yazısı səh.5-də

Türk diplomatların İŞİD girovluğundan qurtuluşunun şok təfərrüatları

49 diplomatın sərbəst buraxılmasında ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin rolu olduğu iddia edilir; xoş sonluğu Ankaranın İŞİD-ə qarşı koalisiyaya qoşulmamasının qarşılığı sayanlar da var...

yazısı səh.10-də

Ərəstun Oruculu:
**"Hansı Rusiyaya
doğru
gedəcəksiniz,
çökməkdə olana
doğru?..."**

yazısı səh.7-də

**Hadı Rəcəbli
maəşlə
dolana bilmir,
bəs camaat?**

yazısı səh.13-də

**Leyla Yunusa
"Saxarov"
mükafatı
verilə bilər**

yazısı səh.3-də

22 sentyabr 2014

Arif Hacı Gəncədə müsavətçilərlə görüşüb

Müsavət Partiyasının başqanlığına namizəd Arif Hacı sentyabrın 20 və 21-də partiyanın rayon təşkilatlarının üzvləri ilə görüşlərini davam etdirib. Müsavat başqanının müavini Gülağa Aslanlının verdiyi xəbərə görə, Arif Hacı sentyabrın 20-də Sabirabad rayonunda Müsavat Partiyasının Sabirabad və Saatlı rayon təşkilatlarının üzvləri ilə, İmişli rayonunda İmişli rayon təşkilatının, Yevlax və Göyçay rayon təşkilatlarının üzvləri ilə Göyçayda görüşlər keçirib. Sentyabrın 21-də isə Arif Hacı Goranboyda Müsavatın Goranboy və Bərdə rayon təşkilatlarının üzvləri ilə, Gəncə şəhərində Müsavatın Gəncə, Göygöl və Samux rayon təşkilatlarının üzvləri ilə görüş keçirib.

G.Aslanlı bildirdi ki, qeyd olunan rayonlarda keçirilən görüşlərdə müsavətçilərin aktiv iştirakı müşahidə olunub. Arif Hacı partiya üzvlərinin nəzərinə platformasını çatdırıb, müsavətçilərin suallarını cavablandıraraq: "Bütün görüşlər ruh yüksəkliyi ilə keçib. Heç bir görüş iki saatdan tez başa çatmayıb".

G.Aslanlı onu da məlumat verdi ki, keçirilən görüşlərdə yerli hakimiyyət strukturları maneçilik törətməyiblər. Lakin Sabirabad, İmişli və Göyçayda Arif Hacı və onu müşayiət edənlərin polis tərəfindən izləndiyi müşahidə olunub: "Bizi nəzarətə götürdükleri açıq hiss edilirdi. Müdaxilə olmayıb, ancaq nəzarət olub".

□ E.SEYİDAĞA

Moskvada Sülh marşı: "Putin, bəsdir..."

Dünən Moskvada Rusiyanın Ukraynaya təcavüzü əleyhinə Sülh marşı keçirilib. Əsas şüar belə idi: "Putin, bəsdir, yalan danışdın, müharibə elədin". Moskvada bundan əvvəlki sülh yürüşü martın 15-də - Krimin Rusiyaya birləşdirilməsi referendumu ərəfəsində olmuşdu. Təşkilatçıların fikrincə, son marşdan bəri Rusiya Ukraynaya münasibətdə daha aqressiv olub, eyni vaxtda Rusiyanın beynəlxalq təcridi artıb, bu da ağır iqtisadi nəticələrə gətirir.

Sülh yürüşü Moskva hakimiyyəti ilə razılaşdırılıb. Moskvada yürüşdə ümumilikdə 50 minə yaxın adam iştirak edib. Eyni yürüş Sankt-Peterburqda da keçirilib. Ancaq Novosibirskdə yerli ictimai fəallar marş keçirilməsini hakimiyyətlə razılaşdırma bilməyib.

Müharibə əleyhinə yürüşlər Yekaterinburqda, Berlində, Vyanada, Parisdə, Kiyevdə, Burqasda və Vaşinqtonda da keçirilib. Bu aksiyalar 21 sentyabr Beynəlxalq Sülh Gününə həsr olunub.

2001-ci ildə BMT 21 sentyabrı zorakılıqdan imtina və bütün dünyada atəşin dayandırılması günü elan edib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44
Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı
Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Xodorkovski Rusiyanın prezidenti olmaq istəyir

"Vladimir Putin məyus olacaq"

1997

-2004-cü illərdə "YUKOS" neft şirkətinin əsas sahibi və rəhbəri olmuş Mixail Borisoviç Xodorkovski 2005-ci ildə məhkəmə tərəfindən dələduzluq və başqa cinayətlərin törədilməsində təqsirli bilinmiş və 11 il azadlıqdan məhrum edilmişdi. Rusiya prezidenti Vladimir Putinin sifarişilə "YUKOS" şirkəti müflis elan edilmişdir. Yalnız beynəlxalq yəhudi lobbisinin davamlı təzyiqi nəticəsində prezident Putin 20 dekabr 2013-cü il tarixli sərəncamı ilə cənab Xodorkovski əfv etdi.

Bir müddət Almaniya yaşayan və siyasi bəyanatlar verməkdən çəkinən milyarder getdikcə daha sət bəyanatlar verməyə başladı. "Rusiya "banditlərin pritonu"dur"

Təbrizdə futbol coşqusu

Təbrizin "Traxtur" futbol klubu sonuncu qələbə ilə İran çempionatının ilk pilləsinə yüksəlib. Tehran rejimi Təbriz komandalarının oyunlarında milli şüarları yasaq edəndən sonra yerli komandalarda daha əzmkar oyun nümayiş etdirir. Təbrizin digər komandası "Qostərəşe fulad" takımı ilə İsfahanın "ZobAhen" takımı arasında futbol yarışı keçirilib. Yarı 3 - 2 hesabı ilə "Qostərəşe fulad"ın xeyrinə sona çatıb.

"Traxtur" takımının oyunları kimi "Qostərəşe fulad"ın oyununda da hakim ədalətsiz qərarları olub. "Qostərəşe fulad"ın məşqçisi bu barədə deyib ki, "ZonAhen" takımının vurduğu qollarda hakim təsiri oldu və bu takım üçün tutulan penalti düzgün deyildi. Sonda Allaha şükür edirik ki, bu müsabiqəni qələbə ilə başa vurduq". Kuruş Bərmək sözlərinin davamında deyib: "Hakim oyunun gedişində böyük təsiri var idi və bizim komandamızı təzyiq altına saldı, lakin oyunlarda etdiyimiz dəyişiklərlə istədiyimiz nəticəyə nail ola bildik. Və gələcək həftələrdə də bizdən yaxşı nəticələr gözləyə bilərsiniz".

K.Bərmək "Traxtur" tərəfdarlarının "Qostərəşe fulad"ı dəstəkləmələri ilə əlaqədar deyib ki, "Biz hər iki takımın uğurlarına şahid olmaq üçün onların ikisini də dəstəkləməliyik və var gücümüzlə bir-birimizə arxa olmaliyq".

Gun.AzTV xəbər verir ki, bu müsabiqədə hakimə tutulan iradlar futbolsevər azərbaycanlılarda təəccüb doğurmur. "Traxtur" tərəfdarları eyni münasibəti uzun illərdir həm hakim tərəfindən və həm də rejimin əlaltısı olan İran Futbol Federasiyası, təhlükəsizlik qüvvələri və s. kimi rəsmi orqanlardan görüblər.

□ Cavid TURAN

kimi kəskin iddialar ortaya qoyan cənab Xodorkovskinin son bəyanatı isə zəlzələ effekti doğurdu. Belə ki, o, belə bir bəyanatla çıxış edib: "Əgər böhran olarsa və şərait tələb edərsə, Rusiyanın prezidenti olmağa hazırım". Bu barədə BBC radiosu xəbər yayıb.

Parisdə "Mond" qəzetinin 70 illiyi ilə bağlı tədbirlərdə sualları cavablandıran Mixail Borisoviç Xodorkovskinin bu bəyanatı əvvəlki bəyanatlarından kəskin şəkildə fərqlənir. Belə ki, o, dəfələrlə bəyan etmişdi ki, siyasi müstəvidə elə bir ambisiyası yoxdur.

Tədbirdə sualları cavablandıran Xodorkovski bildirib ki, Rusiyada hakimiyyət bölgüsü yenidən keçirilməlidir. Prezidentin səlahiyyətləri məhkəmənin, parlamentin və

ictimai təşkilatların xeyrinə azaldılmalıdır.

Onun rəhbərlik etdiyi "Otkritaya Rossiya" hərəkatı Avropada yaşayan rusların internet üzərindən ilk tədbirini keçirib. Onlar Putinə qarşı mübarizəyə hazırlaşdılar.

Tədbirdə Xodorkovskidən soruşublar ki, "Otkritae Rossiya" hərəkatına Vladimir Putinin münasibəti necə olacaq. Keçmiş "vicdan məhbusu" "düşünürəm ki, o, məyus olacaq", deyib.

Onu da qeyd edək ki, Vladimir Putin Xodorkovskini məhz siyasi ambisiyalarına görə həbs etdirmişdi. Görünür ki, bu həbslə o, hiyləgər rəqibini bir müddət siyasi müstəvidən kənar saxlaya bilsə də, onu sıradan çıxara bilməyib.

□ Elbəy HƏSƏNLİ, Sürix

25 yaşlı erməni 63 yaşlı amerikalı qadına məğlub oldu

Aclıq-səfalət ucbatından Ermənistanı tərk edib digər ölkələrə üz tutan ermənilərin aqibəti çox zaman yaxşı olmur. ANS PRESS-in məlumatına görə, belə ermənilərdən daha biri Amerikada həbs edilib.

Öz ölkəsində işsizlikdən qaçıb pul qazanmaq arzusu ilə Amerikaya gedən 25 yaşlı erməni qazanc yolunu oğurluqda görüb. O, Kaliforniyanın Qlendeyl şəhərinin 63 yaşlı sakinini qarət etmək istəyib. Lakin yaşlı qadının cəldliyi və cəsurluğu ilə onun bu cəhdi uğursuz nəticələnib.

Günortadan sonra evinə qayıdan qadın mənzilində yad kişi görünür. Təhqiqat nəticəsində oğrunun Aram Ambarsumyan adlı erməni olduğu belli olub. Aram dəsmalla qadını boğmaq istədikdə əlbəyaxa dava düşüb. Erməni qarətçi qurbanını döşəməyə yıxıb zinet əşyalarının yerləşdiyi mücrünü götürməyə gedərkən, qadın cəld tərpnərək qarətçinin köynəyinin yaxasından yapışdı. Bu zaman o çıxış qapısına gedərək qaçmaq istəyib. 63 yaşlı qadın bu dəfə də cəld tərpnib qapının ağızını bağlayıb və qışqıraraq qonşuları köməyə çağırıb.

Səs-küyə binanın sakinləri tökülüb gəlib. Çıxılmaz vəziyyətdə qalan Aram Ambarsumyan qızıl zinet əşyalarını geri qaytarmağa məcbur olub. Qadın bundan sonra qonşuların köməyi ilə erməni gənci tutub saxlayır və üstünə baxış keçirir. Hadisə yerinə gələn polis 63 yaşlı qadının tutub saxladığı qarətçini polis bölməsinə aparır. Artıq Aram Ambarsumyana qarşı basqın və qarətçilik mədələri ilə cinayət işi açılıb.

Tehrandan Bakıya dəniz marşrutu təklifi

İran qarşılıqlı əlaqələrin səviyyəsini yüksəltmək üçün Bakı-Ənzəli dəniz sərnişin reysinin təkrar işə salınmasına hazırdır. "Trend"-in məlumatına görə, bu barədə İranın Ənzəli azad ticarət-sənaye zonası təşkilatının rəhbəri Rza Masrur Rəşt şəhərində İrandan səfərdə olan Azərbaycan Respublikasının bir qrup jurnalisti qarşısında çıxış edərkən deyib.

Onun sözlərinə görə, bu reysin bərpa olunması müxtəlif sahələrdə, o cümlədən turizm sahəsində İran və Azərbaycan arasında əlaqələrin genişlənməsinə səbəb olacaq. R.Masrur, həmçinin Azərbaycan səhmdarlarını Ənzəli azad iqtisadi zonasına vəsait yatırmağa çağırıb və əlavə edib ki, İran bu zonaya investisiya yatıraraq Azərbaycan iş adamlarına vergi güzəştləri təklif edir.

O qeyd edib ki, mülkiyyət sahəsində Azərbaycan səhmdarları üçün heç bir məhdudiyyət yoxdur: "100 faizlik xarici mülkiyyət imkanını səhmdarlar üçün bu zonanın üstünlüyüdür". R.Masrur bildirib ki, zonada istehsalatın qurulması üçün gətirilən xammal və texnika üzrə heç bir vergi və yığım yoxdur: "Səhmdarlar istədikləri vaxt kapitalarını zonanadən çıxara biləcəklər".

İqtisadi zonadakı azərbaycanlı səhmdarlar haqqında sualı cavablandıran iranlı məmur vurğulayıb ki, hazırda onlar, əsasən, zonanın sənaye sektorunda fəaldırlar, lakin bəzi azərbaycanlılar da ticarət sahəsində iranlı biznesmenlərlə əməkdaşlıq edirlər. R.Masrurun sözlərinə görə, Ənzəli iş adamlarından ibarət nümayəndə heyəti Azərbaycanın iqtisadi potensialını öyrənmək məqsədilə noyabrda Bakıya səfər etməyi planlaşdırır.

Hələlik Bakının bu təklifə münasibəti belli deyil.

□ Cavid TURAN

«QAYA MƏTBUAT YAYIMI» MMC!
İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalları rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;
- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tiraajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası gündəlik

«Yeni Musavat» qəzetinə—0,40 man
və bundan əlavə 2000 adda yerli
və xarici nəşrlər.

■ Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil,
Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45 598-35-22

Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur:
mobil: (050)-235-23-41

**Yazarımız
Tofiq
Yaqubluya
Azadlıq!**

Günün içindən

nin qoşulduğu insan hüquqları konvensiyalarına, açıq hökumət, şərq tərəfdaşlıq təşəbbüslərinə ziddir. Bu baxımdan Avropanın bu məsələyə kəskin reaksiyası gözlənilən idi. Hü-

lu, onların bank hesablarına həbs qoyulması belə sakit öte bilməz. Hüquq müdafiəçilərinin fəaliyyətini qiymətləndirmək məqsədi ilə məhz Azərbaycanlı 3 nəfərin bu mükafatına namizəd irəli sürülüb

Batono dediyin nə, batona möhtac qalmaq nə?

Samir SARI

Saakaşvilinin işi lap görəcəkdir, adamı 73 milyard dolların sahibi olan sabiq həmkarı Hüsnü Mübarəkə döndəriblər. Yox, hələ eks-prezidenti tutub içəri qoymayıblar, amma hərım-hərım hərleyirlər. Əgər o, xələfi Marqvelaşvilinin inaqurasiyasından dərhal sonra gecəylə aradan çıxmasaydı, bişəkk, qandallayacaqdılar.

Heç kim deməsin ki, filan ölkənin prezidentini nahaq yerə, günahsız olduğu halda həbs etdilər. Belə şey olmur. Möhürlü, ştampelli vəzifələrin hamısı belədir, cəmi bir həftə işləyirsən, artıq səni mühakimə etmək üçün əsaslar var - ya hansısa hərəkətlərə görə, ya da ən azı hərəkətsizliyə görə. Yəni filan işi görməyidin, görməmişən, cavab ver.

Bu baxımdan "Qatarda" tamaşasında deyildiyi kimi, "Qasım kişi"nin (yəni Saakaşvilinin) də dilini gödək eləyən şeylər var. Bal tutan barmaq yalar, deyiblər. Saakaşvili də uzun müddət Azərbaycanın balı, bəhməziylə, karbohidrat ehtiyatları ilə işləyib, yəni heçmi barmağını ağızına aparmayıb? Kim inanar?

Bununla belə, Gürcüstanda qələmə verildiyi kimi, Saakaşvilinin zəmanəmizin ən böyük korrupsioneri olması barədə iddialar da absurddur. Adamın villaları, şadlıq sarayları, yaxtaları, təyyarələri, bahalı avtomobilləri, biznes obyektləri varmı? Məlum olur ki, yoxdur, olsa-olsa ortabab məşinləri var, onları da Azərbaycanda reis, prokuror oğlu minib adam içinə çıxsın, üzünə qarşı atasına istehza edərlər.

Amma baxaq görək, Saakaşvilinin vaxtında Gürcüstanda vəziyyət necəydi. O vədələr qismət oldu, ölkəmizin əhalisinin hamısı olmasa da, yandan çoxunun güzarı Gürcüstanda düşdü. Gəlib danışdırdılar ki, Gürcüstanda yol polisi, gömrükçüsü, dövlət memurları rüşvət almır. İnanmırdıq. And içirdilər. Hətta bunu öz şəxsi təcrübəsində yoxlamaq istəyən bir neçə nəfər olmuşdu, Tiflis civarında yol polisinə rüşvət təklif etmişdilər. Adamları tutub cərimələmiş, bir həftə də təcridxanada yatırtmışdılar.

"Gürcüstanda vergi müfəttişləri rüşvət almırlar" deyirdilər, inanmırdıq, sübut edirdilər.

Deyərdilər: "Vəzifələrə gənc adamları təyin edirlər, dövlət postlarını satmırlar". Buna inanırdıq. Çünki nazir vəzifəsinə təyin olunan 30-35 yaşlı insanların adlarını, şəkillərini görürdük və bilirdik ki, dünyanın tələbəsində, aspirantında nazir vəzifəsini satın alacaq qədər pul ola bilməz. Başqa yerlərdə camaat nazir olmaq üçün 15 il komitə sədri işləyib pul yığır.

Bir dəfə Saakaşvilidən soruşmuşdular ki, necə oldu Gürcüstanda korrupsiyanın qarşısını ala bildiniz. O da demişdi ki, çox sadəcə, özüm almadım, alanları da cəzalandırdım, korrupsiya yox oldu.

Düzdür, bizim camaat "özüm almadım" söhbətinə çox da inanmırdı, amma göz önündəydi ki, Saakaşvili alıbsa da, çox almayıb, gözü tox adam olub. Əks təqdirdə, bizim camaat ona zərrə qədər də hörmət eləməzdi. Yeni məlum olsa ki, Saakaşvili vəzifədə İsrailin bani lideri David Ben-Qurion kimi, bizim Elçibey kimi, Uruqvayın indiki prezidenti Xose Muxika kimi tərtemiz işləyib, zahidənə həyat tərzi keçirib, ona bu qədər rəğbət bəsləməzdi. Bizdə ümumi qənaət belədir ki, prezident də dolanmalıdır, balalarına, qohum-əqrəbasına gün ağlamalıdır, amma acgöz olmalıdır. Yeni bizimkilər prezidentin milyonçu, lap multi-milyonçu olmasına təhəmmül edərlər, amma milyarder olmasını təqdir etməzlər. Hərçənd etiraz da etməzlər - amma bu, başqa söhbətdir.

Batono Saakaşvili milyarder deyil, heç multi-milyonçuya da oxşamır, amma ola bilər ki, dar gün üçün bir neçə milyon qırağa atıb. Çünki ola bilməz ki, ölkə başçısı olan batono axırda bir baton çörəyə möhtac qalsın. Bir də deyirlər, Mişanın zərif cinsə qarşı damarı zəif imiş. Bunu da özü bilər, nikahlı arvadı bilər, bir də məşuqələri bilər. Ürək-könül məsələsidir.

İndi Gürcüstanın yeni hökuməti onu təqib edir, o da ABŞ-a sığınıb. Gürcüstan isə yavaş-yavaş Saakaşvilidən qabaqkı vəziyyətinə qayıdır. Bir gün görəcəyik ki, bay, gürcü polisi, gömrükçüsü, vergi müfəttişi rüşvət alır (əslində artıq başlayıblar), ondan sonra biz də dincələcəyik.

Saakaşvili isə ağılı olsa ABŞ-ın Corciya (Georgia) ştatına köçər - özünü vətəndə hiss etmək üçün. Olmasın ölkə Georgia, olsun ştat Georgia. Əsas məsələ başın salamatlığıdır.

Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinə olan son təzyiqlər, ictimai fəallığın, hüquq müdafiəçilərinin həbsi ilə bağlı artıq istər ictimaiyyətdə, istərsə də, beynəlxalq aləmdə narahatlıq günü-gündən artmaqdadır.

Bu arada Avropa Parlamentinin Yaşillər fraksiyası azərbaycanlı hüquq müdafiəçiləri, hazırda həbsdə olan Leyla Yunusun, İntiqam Əliyevin və Anar Məmmədlinin, "Saxarov" mükafatına namizədliyini irəli sürüb. Sentyabrın 18-də isə Avropa Parlamentinin Azərbaycanda insan haqları və demokratiyanın vəziyyəti ilə bağlı tənqidçisi qətnəmə layihəsini qəbul etməsi, hakimiyyəti təşvişə salıb. Qurumun rəsmi Bakıya qarşı sərə tələblər irəli sürməsi yeni sirtasiya yaradıb.

Baş verənlərə münasibət bildiren Demokratiya naminə Vətəndaş Təşəbbüsü İctimai Birliyinin sədri Sevinc İsgəndərova vəziyyəti belə qiymətləndirdi: "Azərbaycan hakimiyyətinin repressiyalı davranışı demokratiya prinsiplərinə ifrat dərəcədə ziddir və insan hüquq və azadlıqlarının məhdud-

Leyla Yunus "Saxarov"

mükafatına namizəd irəli sürülüb

Sevinc İsgəndərova: "Leyla xanım 3 namizəd arasında bu mükafata daha layiqli namizəddir..."

laşdırılmasına gətirib çıxarıb. Artıq ölkəmizi Şimali Koreya, Türkmənistan və Özbəkistanla müqayisə edirlər. Hesab edirik ki, bu həm də Azərbayca-

fata layiq görülməsi Avropanın narahatlığının ifadəsi və ölkədə mübariz insanların qiymətləndirilməsi üçündür".

Sevinc İsgəndərova hesab edir ki, bu mükafata ən uğurlu namizəd Leyla Yunusdur: "Namizədlərin hər biri fədakar, demokratiya və insan hüquqlarının təmin olunması üçün çalışmış insanlardır. Lakin Leyla xanım daha uğurlu namizəddir. Bu xanım repressiya dolu hakimiyyətə qarşı fədakarlıq nümayiş etdirən, qorxmada və hal-hazırda da hər gün işgəncə altında yaşayan insandır. Ağır xəstəlikləri var, həmçinin daha çox və ağır cinayətlərdə ittiham olunur".

□ **Cavansir ABBASLI**

Amerikada möhtəşəm

Türkiyə günləri

Sentyabr ayında ABŞ-ın paytaxtı Vaşinqtonda III Türk Mədəni İrsi aylığı start götürüb. Sentyabrın 28-də isə XII Türk Festivali olacaq. Azərbaycanın da qatılacağı bu aylıqda və festivalda türk xalqlarının mədəniyyəti, mətbəxi, incəsənəti, musiqisi, dəbi ilə bağlı tədbirlər keçiriləcək.

Festivalın əsas sponsorlarından biri "İ.S.LawFirm" hüquq ofisinin rəhbəri, vəkil İsmayıl Şahtaxtinski "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycanla bağlı hazırlanacaq stenddə ölkənin mədəniyyəti, tarixi barədə fotolar, milli geyimlər, kitab və suvenirlər olacaq: "Festivali təşkil edən təşkilat Amerika-Türkiyə assosiasiyasıdır. Mən də oranın İdarə Heyətinin üzvüyəm. Bu assosiasiyanın məqsədi Amerika ilə Türkiyə arasında mədəni əlaqələri daha da inkişaf etdirməkdir. Bu assosiasiyanın hökumətlə əlaqəsi yoxdur. Yalnız donorların və burda olan Türkiyə, türkləri seven insanların dəstəyi ilə fəaliyyət göstərir".

Elə festivalın da məqsədi Türkiyə mədəniyyəti, musiqisi və mətbəxini Amerikaya tanımaq üçündür. İ.Şahtaxtinski deyir ki, ABŞ-da yaşayan başqa türk xalqları da bu festivala qoşulurlar və öz mədəniyyətlərini nümayiş etdirirlər. Onun sözlərinə görə, ABŞ-da yaşayan azərbay-

12-ci Türk Festivalında Azərbaycanın da yeri olacaq...

canlılar da festivalda Azərbaycanın milli rəqslərini ifa edəcəklər: "Biz artıq 6 ildir ki, bu festivalda Azərbaycanı təmsil edirik. Festival ABŞ-ın paytaxtı Vaşinqtonun mərkəzində keçirilən ən böyük tədbirdir. Minlərlə amerikalı və turist bu festivalı izləyir. Çox şa-

dam ki, firmamız bu festivalın həm sponsorlarından biridir, həm də biz burda vətənimizi fəal və layiqincə təmsil edirik".

Sentyabrın 7-dən ingilis dilində "Türkiyədən xalq nağılları" kitabının təqdimatı və müzakirəsi ilə başlanan Türk Mədəni İrsi Aylığı çərçivəsində türk mədəniyyəti, filmləri, mətbəxi ilə bağlı ayrı-ayrı tədbirlər keçirilir.

Amma bu mərasimin ən möhtəşəm proqramı sözügedən Türk festivalıdır. Müsahibimiz deyir ki, Amerikanın paytaxtı Vaşinqtonda etnik festivallar içində ən böyük və ən möhtəşəmi türk festivalı sayılır. Hətta hər il bu bölgədə etnik festivallarla bağlı keçirilən sorğuda türk festivalı daha çox səs toplayır: "Hindilər, yaponlar, çinlilərin də festivalları var. Dediym kimi, bu dəfə Azərbaycan musiqisi və rəqsi olacaq. Hər il iştirakçıların və ziyarətçilərin sayı baxımdan fəallıq artır. Müxtəlif Türkiyə restoranları çadırlar qurur. Yemək-içmək təşkil olunur. Məsələn, bir çadırdə türk qəhvəsi ilə fala baxılır. Amerikalılar bunu çox sevirlər, fala baxdırmaq üçün növbəyə dururlar. Keçən il fal üçün böyük izdiham olduğundan bu il bunu genişləndirəcəyik. Bundan başqa, uşaqlar üçün də əyləncələr təşkil edilir. Geyimlərin, Türkiyədən gətirilən itlərin sergisi olur".

İ.Şahtaxtinski bildirir ki, festivala hazırlıq işləri yekunlaşmaq üzrədir: "Belə tədbirlər insanları bir-birinə yaxınlaşdırır, sən özge mədəniyyətləri tanıyırsan, fərqlilik, oxşarlıq tapırsan. Bəlkə də heç vaxt haqqında eşitmədiyiniz bir xalq haqqında eşidirsən. Belə festivallar həm də turist cəlb edir, ona görə də şəhər meriyi bu tip mərasimləri dəstəkləyir".

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Çətin seçim ili

Azər RƏŞİDOĞLU

2015 -ci il Azərbaycan üçün həlledici olacaq. Gələn ildən balanslaşdırılmış xarici siyasət kursunu həyata keçirtmək perspektivi olduqca qəliz görünür.

İlk baxışdan yaranan təəssürat ondan ibarətdir ki, rəsmi Bakı artıq Rusiyaya doğru seçim edib. Lakin Cənubi Qafqaz və o cümlədən Azərbaycan Qərb üçün son dərəcə önəmli bölgədir. Bu baxımdan, ölkəmizin Rusiyanın təsir dairəsinə belə asanlıqla verilə biləcəyini ehtimal etmək də yanlış olardı.

Məsələ ondadır ki, Vaşinqton strateji bölgə olan Azərbaycana nəzarəti ələ keçirmək planına çoxdan malikdir. 2015-ci ilə qədər Qərb buna nail olmaq istəyəcək. İranla ciddi problemlər, habelə Əfqanıstana qoşunların göndərilməsi baxımından Azərbaycan kimi plastdarma Vaşinqtonun ehtiyacı var.

İstər Rusiya ilə bağlı deyilənlər, istərsə də dini ekstremizmin guya artdığını iddia etmək əslində Azərbaycanda dünyəvi dövlət quruluşunun təhlükədə olması barədə ictimai rəyin formalaşdırılması Qərb insanının fikirlərini manipulyasiya etməyə yönəlib.

Bu baxımdan Azərbaycanda islam təməliyyəsinin baş alıb getməsi barədə ictimai rəyin formalaşdırılması prosesi artıq uzun müddətdir getməkdədir. Bunun fonunda bəzi marginal dini icmaların özünü cəmiyyətə şəriət dövləti tərəfdarları kimi təqdim etmək cəhdləri, dindarların kütləvi həbsləri Azərbaycanda islam təməliyyəsinin baş alıb getməsi fikrini formalaşdırmağa xidmət edirdi.

Azərbaycanda guya şəriət dövlətinin qurulması barədə deyilənlər də məhz ABŞ qoşunlarının Azərbaycana gəlişinə şərait yaradılması üçün ortaya atılan siyasi texnologiyalardan xəbər verirdi.

Onu da unutmamaq olmaz ki, ABŞ Azərbaycana çoxmilyonlu yatırımlar qoyub, ölkə Vaşinqtonun enerji layihələrində iştirak edir, geosiyasi amillərlə yanaşı bu iqtisadi faktor da təhlükəsizliyin zəmanətçisi kimi ABŞ qoşunlarının Azərbaycanda mövcudluğunu zəruri edən amillər sırasındadır.

Yaxın Şərqdəki son proseslər, İran, Əfqanıstan, İraq problemləri, Rusiyanın Azərbaycan və Gürcüstanına hərbi müdaxilə təhdidləri də ABŞ qoşunlarının ölkəmizə gəlişini xeyli dərəcədə aktual edir.

Lakin bu məsələdə rəsmi Bakının razılığının alınması problematik görünür. Azərbaycan hakimiyyəti belə bir qərara razılıq verməsi, Tehran və Moskvanın qəzəbinə səbəb ola bilər, odur ki, Bakıya Vaşinqton tərəfindən kompensasiya ödənməlidir.

Bəzi təhlilçilərin fikrincə, belə bir kompensasiya 2015-ci il parlament seçkilərində mövcud iqtidarın dəstəklənməsi ola bilər. Görünür, son zamanlar Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı artan təzyiqlər də məhz bu amillə bağlıdır. Bəzi məlumatlara görə, rəsmi Bakı buna razılıq verərsə, ölkə rəhbərliyinin ABŞ səfəri təşkil oluna bilər və yüksək səviyyələrdə keçiriləcək bu görüşlərdə rəsmi Bakı Amerika qoşunlarına "yaşıl işıq" yandıra və əvəzində hakimiyyət üçün hava və su kimi zəruri olan siyasi dəstək qazana bilər...

Bunun şərtləri artıq görünməyə başlayıb. ABŞ-ın vitse-prezidenti C.Kerrinin "Əsrin kontraktı"nın 20 illiyi ilə bağlı Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevə göndərdiyi məktubda xeyli istəməsi mesajlar var. Kerrinin İ.Əliyevə məktubu "biz Sizinlə və sizin hökumətlə işləməyə davam edəcəyik" cümləsi ilə bitir...

Müsəvat Partiyasının sentyabrın 28-də keçirəcəyi qurultaya bir həftədən də az müddət qalıb. Hər keçən gün qurultay ətrafında yaranan həyəcanı daha da artırır. Əsas maraqa doğuran başqanlıq uğrunda 4 namizəd (Arif Hacı, Qubad İbadoğlu, Tural Abbaslı, Səxavət Əlisoy) arasında gedən mübarizədir.

Çoxları düşünür ki, seçkidən sonra Müsavatda parçalanma olacaq. Məğlub olan namizədlərin tərəfdarları ya partiyanı tərk edəcək, ya da siyasətdə passiv mövqə tutacaqlar. Amma seçki ətrafında başlayan rəqabətin hələ ki indiyə qədər sağlam görünməsi, bu, iddiaların gerçək olmadığını deməyə əsas verir.

Bizə də maraqlıdır ki, görəsən, seçkidən sonra məğlub namizədlər qalib gələn namizədə "başqanım" deyə müraciət edəcəklərmi?

Qubad İbadoğlu verilən suala müsbət yanaşdığını bildirdi.

Digər namizəd Tural Abbaslı qurultay nümayəndələrinin iradəsi ilə seçilən şəxsə başqan deyəcəyini bildirdi: "Mən Müsavatın növbəti başqanının kimliyindən asılı olmayaraq, qurultay nümayəndələrinin iradəsi ilə seçilmiş adama, təbii ki, başqanım deyəcəm. Bu, həmin şəxsə münasibətimdən daha çox, partiyanın rəhbər postu-

Başqan seçilməsəniz, "başqanım" deyəcəksinizmi?

Başqanlığa namizədlərdən maraqlı cavablar

Qubad İbadoğlu

Tural Abbaslı

Səxavət Əlisoy

na olan münasibətimə görə olacaq. Təbii ki, başqanım da deyəcəm, hörmətimi də göstərəcəm, qərar və tapşırıqlarını da icra edəcəm. Namizədlərin heç biri ilə problemim yoxdur. Hətta problemim olan kimsə olsaydı belə, onun şəxsinə yox, təmsil etdiyi, gətirdiyi posta indiki başqanımıza etdiyimiz hörməti göstərməyə çalışacağıq".

Səxavət Əlisoy "başqanım" müraciətinin doğru olmadığını qeyd etdi: "Mən ümumiyyətlə "başqanım" müraciətini qəbul etmirəm. Bu türk leksikologiyasında daha geniş yayılmış termindir. Anadolu türkləri bu termindən daha çox istifadə edirlər. Sayın bakanım, başbakanım, cümhurbaşqanım və.s kimi sözlər türk dilində daha ak-

tivdir. Bu, dilimiz üçün düzgün deyil. Azərbaycanda siyasi partiyalar arasında hörmətli başqan, sədr ifadələri də geniş işlənilir. Adətən, adına bəy sözünü əlavə edib, müraciət edirlər. Məsələn, qurultayda Tural Abbaslı başqan seçilsə, ona hörmətli Tural bəy deyə müraciət edəcəm".

□ Cavansir ABBASLI

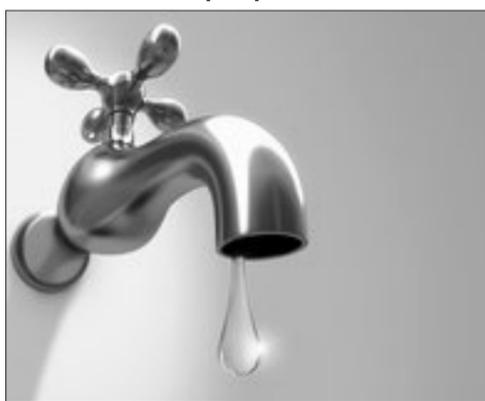
ABŞ kəşfiyyatı su qıtlığı haqda hesabat yaydı

Azərbaycan da risk qrupundadır...

ABŞ kəşfiyyatı dünyanın üzvləşdiyi global problemlərin və təhdidlərin sırasına daha birini əlavə edib. Kəşfiyyat iqlim dəyişikliklərinin beynəlxalq münasibətlərə təsirinin getdikcə artdığı haqda xəbərdarlıq edir.

Ötən həftə təqdim edilmiş hesabat haqda yazan "Foreign Policy" jurnalı ABŞ kəşfiyyatının su resurslarının qıtlığına görə yeni müharibələr başlaya biləcəyi haqda xəbərdarlıq edib. Bildirilir ki, hesabat ABŞ milli kəşfiyyatının ölkənin milli təhlükəsizliyi üçün yaxın 4 ildə yarana biləcək əsas çağırışlar və təhdidlər barədədir. Sənədə əsasən içməli su resurslarının qıtlığı global təhlükəsizlik üçün ciddi təhdid təşkil edir.

Amerika xüsusi xidmət orqanları su qıtlığını kütləvi qırğın silahlarının sürətlə yayılması, terrorçuluq, mühüm infrastruktur obyektlərinə kibernetik təhdidlərlə bərabərləşdirib. Sənədə deyilir ki, çirklənmə, su mənbələrinin quruması, planetin əhalisinin artması, urbanizasiya tempinin

artması və sənaye istehsalına görə dünyada içməli su ehtiyatları hər il azalır.

Ən böyük risklər Çin, Banqladeş, Hindistan, Niderland, Pakistan, Filipin, ABŞ və kiçik ada dövlətləri qarşı-qarşıyadır. İçməli su qıtlığından bir çox inkişaf edən ölkələr əziyyət çəkir. Bu zəmində daxili münaqişələr və dövlətlərarası mübahisələr tez-tez baş verir. Bildirilir ki, son 50 ildə içməli su üstündə azı 37 dövlətlərarası kəskin mübahisə baş verib. Həmçinin bu dövrdə dövlətlər içməli su ehtiyatlarından istifadəyə dair 150 müqavilə bağlayıblar.

Hazırda planetin əhalisinin 2,6 milyard nəfəri təmiz içməli su əldə edə bil-

mir. Proqnozlara görə, 2030-cu ildə dünyada içməli suya tələbat 55 faiz artacaq. İçməli su qıtlığı ərzaq qıtlığına da səbəb olacaq. Çünki hazırda şirin su ehtiyatlarının 70 faizi suvarmaya sərf olunur.

ABŞ kəşfiyyatı bildirir ki, bu gün dünyanın 39 ölkəsi içməli suyun böyük hissəsini ölkə xaricindəki mənbələrdən alır. Bu ölkələrə Azərbaycan, Latviya, Slovakiya, Özbəkistan, Ukrayna və s. daxildir. Eyni zamanda Türkiyə ilə Suriya, Türkiyə ilə İraq, İraq ilə İran arasında su resursları üstündə mübahisələr hökm sürür. Bu mübahisələrin dinc yolla həlli imkanları getdikcə tükənir (virtu-alaz.org).

"Oğlumun ölümünün günahkarı mənəm"

Xalq artisti: "Onun böyük bir dərdi vardı ki, anamın evi olsun..."

"Hamısı mənim ucbatımdan oldu. Oğlumun ölümünün günahkarı mənəm!" Bu yaxınlarda 37 yaşlı oğlunu itirən xalq artisti Nuriyyə Əhmədova belə düşünür.

Xalq artisti aznews.az-a müsahibəsində oğlu Əli İslamzadəni evsizlik dərdi öldürdüyünü söyləyib: "Nə dərdi-səri olardı ki? Onun böyük bir dərdi vardı ki, anamın evi olsun. Yığışaq, hamımız bir yere. Bircə ay da olsa, bir yerdə yaşayaq. O da olmadı. Uşaqların evsizlikdən öldü. Bu dərdi özü ilə qəbirə apardı. Kirayə həyatı ilə banşə bilmirdi, yaxşı ev də tuta bilmirdim, baha idi. O da bunları görüb fikir edirdi. Özüm də xəstə. Uşağımın ölümü məni mənə unutturdu. Xəstəliyim, belimin ağrısı yadımdan çıxdı. Bu ölümü mən necə qaldırdım?! Hələ onun özünü... Üç gün, üç gecə əziyyət çəkdi. Ayaqları tutuldu, şişdi nə boyda oldu, artıq yeriyə bilmədi. O ayaqla istəyirdi ki, gəzsin. Gəzdi də. Son nəfəsinə kimi ayaq üstə oldu. Daha yaşamaq ümidim itib. Belə həyat yaşamaqdansa..."

N.Əhmədova oğlunun xəstəliyini ondan gizlətdiyini və bu səbəbdən də dünyasını dəyişdiyini deyir: "Mən biləndə artıq gec idi. Nə qədər dərmanlar, nə qədər sistemlər vuruldu, xeyri olmadı. Zalım xəstəlik işini görmüşdü. Göz görə-görə uşağımı itirdim. Əgər əvvəlcədən mənə dərdini desəydi, bəlkə əlac edərdim. Özümü oda-közə vurardım. Bir dəfə olsun, bu uşaq mənə dərdini demədi. Xəstəliyinin ciddi olduğunu mənə demədi. Yəqin düşünüb ki, anam fikir edər. Nə bilim, heç bilərəm ki?! Uşaq gözünü açıb özünü, anasını kirayələrdə gördü. Bircə dəfə xoş gün gördük ki? Ömrümüz onun-bunun evində keçdi. "Veş" yığıb daşımaqdan xəstəlik tapdıq. Uşaq da bu yaşayışımızı gördü. Fikirləşib ki, deyib neynəyəcəm? Yəqin, anasının bu qara gününü düşünüb. Bir ayın içində uşağım şam kimi eriyib yox oldu. Buna hansı ana dözər?! Ana üçün bundan böyük dərd olmaz... Mən bu dərdi necə qaldıracam?"

Xatırladaq ki, Nuriyyə Əhmədovanın oğlu 37 yaşlı Əli İslamzadə 4 sentyabr 2014-cü ildə xəstəlikdən dünyasını dəyişib.

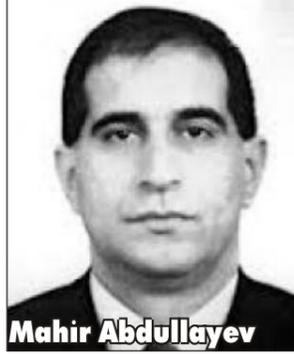
Nuriyyə Əhmədova

"Mahir Abdullayev işi" haqda daha bir sensasion məlumat

"Yeni Müsavat" qəzetinin redaksiyasına "Mandat alveri" qalmaqalının əsas fiquru, 2012-ci il dekabrın 26-da İstanbulda dünyasını dəyişən Sevinc Babayevaya aid olduğu bildirilən səs yazısı daxil olub. Təxminən 7 dəqiqəlik səs yazısında S.Babayeva Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin (ABU) sabiq rektoru Elşad Abdullayev barədə danışır.

Sevinc Babayeva

Mahir Abdullayev

Səs yazısının S.Babayevanın Türkiyədə saxlandığı dönmə aid olduğu belli olur. Belə ki, artıq qalmaqallı videonun yayılması, E.Abdullayevin də bəzi bəyanatları mediaya ötürməsinin izləri bu nitqdə özünü göstərir. Amma "Yeni Müsavat" təxmin edir ki, aşağıda sinxronunu oxuyacağımız səs yazısı S.Babayevanın baş vermiş hadisələr barədə söylədiyi böyük bir nitqin xırda parçasıdır. Çünki qəzetimizə göndərilən bu audioyazını dinləyərkən onun girişində, eləcə də sonrasında başqa hissələrin olduğu hiss edilir. Musavat.com saytında audioyazı da yerləşdirilib və diqqətli oxucu bu məqamı yəqin ki, tutacaq.

Səs yazısını dinləyərkən S.Babayevanın tənəffüs olmasında zaman-zaman tövşüməsi də sezilir. Bu, onun son günlərində ürək ağrılarından əziyyət çəkməsinin əlaməti kimi (bu barədə İstanbuldakı günlərində onun yanında olmuş şəxslər də qəzetimizə müsahibələrində danışmışdı-S.T) qəbul edilə bilər.

Beləliklə, S.Babayevanın səs yazısı aşağıdakı cümlə ilə başlanır: "Mən Babayeva Sevinc Telman qızı bu gün baş verən hadisələri olduğu kimi danışmaq istəyirəm. 2005-ci il, deputat seçkiləri idi..."

Bu cümlədən sonra səs yazısı kəsilir və ardınca aşağıdakı hissə səslənir. "Yeni Müsavat" şərhətsiz, danışığı olduğu kimi oxucuların diqqətinə çatdırır:

"... Elşad Abdullayev yalandan danışır ki, mən qohumlarımdan pul yığdım. Hansı qohumlarımdan? Sənin bütün qohumların dilənçi idi. Sən ora gələndə qədər... Sonra hamınız birdən-birə pullaşdınız, hamınız oldunuz professor. O yazır ki, mənəm qardaşım Eldənizi zəhərləyiblər. İnanın Allaha, ekspertiza var, orda işləyən camaat var. Bu səhər gedib, sağ-salamat çatmasın, çatıb işə, axşam da bu hadisə olub. Bilirsinizmi niyə? Ona görə ki, bu adam tərbiyəsiz, alçaq, vicdansız, qansız idi. Bütün gün bunun otağında gəlinlər, qızlar, balaca-balaca qızlar olurdu. Həmişə də, mənə bağışlayın, şalvarının qabağı açıq. Bu əxlaqsızlığın, qəddarlığın, vicdansızlığın, insanlardan pul yığmasının ucubatından hamının başına oyun açırdı. Elşad Abdullayev ondan bilirsiz necə qorxurdu? Özü bir dəfə mənə deyib ki, "qardaşımın biri dilənçidir, biri sırtıqdır, biri dəlidir, biri də arvadbazdır - arvadbazı Mahir (itkin düşmüş MTN zabiti Mahir Abdullayevi nəzərdə tutur-S.T.) üçün deyirdi. Bunların arasında elə bir dənə mən yaxşıyam". Deyirdi

Sevinc Babayevanın

səs yazısı üzə çıxdı - şok

"Mandat alveri" qalmaqalının mərkəzi fiqurlarından biri ölümündən öncə bütün gerçəyi danışmış; "Abdullayev Elşad özü qardaşının qətlini təşkil edib"; Gülər Əhmədovanın keçmiş rəfiqəsi və şəriki ABU rektorunun özü və qardaşları haqda ilginclik məlumatlar söyləyib; "Mahirin MTN-in əməkdaşı olması haqda deyilənlər yalandı..."

ki, "bəyəm 5 barmağın beşi də birdir? Belə olur da". Bax, Abdullayev Elşad belə adam idi. Deməli, bu, Eldəniz haqda yalandan internetdə deyir ki, guya Eldənizi kimsə zəhərləyib. Bu, bir yalan. Onu heç kim zəhərləməyib. Allahın beləsinə gəlib. Allaha qurban olum, Allaha inanmayana lənət. Ona görə ki, o, günün günorta çağı Allahı söyürdü. Nəticədə onun başına bu iş gəldi, qurtula bilmir.

Qardaşı Mahir haqda da deyim. Bilirsiniz, o, indi yalan danışır ki, mənəm qardaşım KQB-nin işçisi, mayor, zabitdir. Quran haqqı, inanın Allaha, onun qardaşına bilirsiz hansı vəzifə yarasırdı? Restoranlarda gəzmək, kafelərdə gəzmək, qızlarla... Çox gəzəyən idi. O qızla, bu qızla, orda-burda gəzirdi. 7 mühafizəçiylə ge-

bunu. Dostlaşdı müğənnilərlə. Bu, elə bil ki, müğənni olmalıydı. Kişi, qadın müğənnilərin sponsoru idi. İncəsənəti sevən adam idi. Xoşu gəlirdi bunun incəsənət adamlarından. Bütün incəsənət adamları onun otağına gəlib-gedib. Hamısı, hamısı..."

S.Babayeva daha sonra M.Abdullayev barədə daha bir neçə detal sadalayıb: "Bu indi yalan danışır ki, mənəm qardaşım zabit idi, nə bilim.. İnanın Allaha, nə zabit? Mənəm heç yadıma gəlmir ki, Abdullayev Mahir kostyumda, formada gəzsin. Səhər gəlirdi universitetə, axşam da çıxırdı. Nə zaman işə gedirdi? Haçan dərs deməyə verirdi? Bu, haçan əməliyyata gedirdi? Heç kim bunu görmürdü. Haçan gedib "KQB"-nin paltarını geyinib? Bu yalan danışır?"

"Mahir 7 mühafizəçiylə gedib-gəlirdi. Onu necə oğurlaya bilirdilər, başına bu iş gələ bilirdi? Silahlı qoşunla gedib-gəlirdi e bu adam, diplomatlar da əllərində. Bunu necə oğurlaya bilirdilər, məhv edə bilirdilər?"

dib-gəlirdi. Onu necə oğurlaya bilirdilər, başına bu iş gələ bilirdi? Silahlı qoşunla gedib-gəlirdi e bu adam, diplomatlar da əllərində. Bunu necə oğurlaya bilirdilər, məhv edə bilirdilər? Bu, yalnız qardaşının yanına, Elşadın yanına tək, qoşunsuz gəlirdi. Deməli, Abdullayev Elşad özü qardaşının qətlini təşkil edib də. Yalan danışır axı bu. Bəhanə getirir ki, guya Mətanət İsgəndərli... Mən, vallah, Mətanət İsgəndərliyi tanıyıram. Onun həyatında min dənə Mətanət İsgəndərli olub. Başa düşdünüz? Mən müğənni. Klip çəkirdib onlara. Puluyla da, puluna görə. Gedib konsertlərdə, restoranlarda oturub. Toylara dəvət edirdilər

Necə olub ki, bunun kimi başıboş, axmaq bir adamı ora qəbul ediblər... Mən şokdayam. Bunların anlayışları yoxdur e. Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi, bu sistem haqda bunların anlayışları yoxdur e... Bu da bir yalan..."

"Mandat alveri" qalmaqalının mərkəzi fiqurlarından biri ölümündən öncə bütün gerçəyi danışmış; "Abdullayev Elşad özü qardaşının qətlini təşkil edib"; Gülər Əhmədovanın keçmiş rəfiqəsi və şəriki ABU rektorunun özü və qardaşları haqda ilginclik məlumatlar söyləyib; "Mahirin MTN-in əməkdaşı olması haqda deyilənlər yalandı..."

Necə olub ki, bunun kimi başıboş, axmaq bir adamı ora qəbul ediblər... Mən şokdayam. Bunların anlayışları yoxdur e. Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi, bu sistem haqda bunların anlayışları yoxdur e... Bu da bir yalan..."

şının dayısıdır. Həqiqətən dayısıdır. Kamil çox mədəni, ağıllı, tərbiyəli oğlan idi. Kamil bunun yanında köməkçi idi. Kamili Elşad özünün saxta diplomlarına görə özü öz əli ilə aparıb salmışdı Banditizm Terrorizmə (DİN Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsini nəzərdə tutur - S.T.). Yalandan deyir ki, guya Kamili də oğurlamışdılar, gedib 14 gündən sonra tapıblar. Ona bəyəm nə demişdilər ki orda? Demişdilər ki, camaatın pulunu, attestatını qaytarın. Bu da bir yalan.. Elşadın nəfəsi də yalandan ge-

dib gəlir. Qoy o danışsın ki, buna görə neçə insan özünə qəsd edib, neçə insan evsiz-eşiksiz qalıb. Neçə adam boşanıb, neçə adam türməyə düşüb. Qadın-kişi - fərq eləməz. Heç biri fərq eləməz bunun üçün. Qoy o, əlini qoysun vicdanının üstünə. Əgər vicdanı varsa... O, düz eləyir bunları? Mən başa düşmürəm, o, Azərbaycanın çöyrəyini yeyib, necə gedib oturub Fransada Azərbaycanın dalıyca danışmaq olar? Hamını zibilə qatmaq olar? A, sən kişi döyül-sən? Sən görürsən ki, səni aldadırlar da. Ay bədbəxt oğlu bədbəxt, ay qorxaq, ay yetimçə... Ay Allah, belə adama niyə ruzi-bərəkət verirsən axı? Sən özün-özünə cavab verə bilmirsən? Üstündən neçə il keçir, sən indi gedib ordan disklər göndərsən yalandan? Onu-bunu şərə salırsın. Onun-bunun adını çəkirsən. Sən haranın... (təhqiramiz ifadə olduğu üçün ifadəni çıxarmışım - redaksiya). Niyə aldadırsan camaatı? İnan, onda belə bir mif var ki, o, insanların beyninə, ürəyinə girə bilər. Bütün gün falçılarla məşğul idi. O falçı, bu falçı... Gəzirdi onların evini. Bir dəfə mən buna demişəm ki, gəl qurtar. İki valideyn var, məni öldürür. Gəl, ya bunları qəbul elə, ya da tələbə biletini, zaçot kitabçasını verirsən, gedirlər. Deyir ki..."

Redaksiyamıza göndərilən səs yazısı burda kəsilib. Ümid edirik ki, S.Babayevanın ictimaiyyətə açıqlanmaq üçün hazırlanmış audioyazının növbəti hissəsi də tezliklə bizə göndəriləcək. Bəlkə bu halda "mandat alveri" qalmaqalının məlumat detalları cəmiyyətə belli olar.

Yazıda adları hallanan və hazırda həyatda olan hər bir şəxs, o cümlədən Elşad Abdullayevin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

□ Sevinc TELMANQIZI

Kəlbəcər girovlarını Türkiyə azad edəcək!

Elşad PAŞASOY
epashasoy@yahoo.com

Türk diplomatlarının 101 gündən sonra İŞİD-in girovluğundan sağ-salamat, burunları belə qanamadan qurtaracağına ümid elə də çox deyildi. Ancaq şükür ki, bu, baş verdi. Çox təsirli səhnəydi. Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu ölkəsinin 11 iyundan bəri İŞİD-in əlində olan Mosuldakı diplomatlarını tək-tək bağrına basdı, Baş Konsulun alından öpdü...

O anda mən öz baş nazirimizi - Artur Rəsizadəni və iyulun 11-də Kəlbəcərdə ermənilərin girov götürdüyü girovlarımızı - Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevi, məzarının yeri belli olmayan Həsəni - bu il övladı birinci sinfə gedən vətənpərvər qardaşımızı xatırladım. Çox arzuladım ki, günün birində Artur müəllim də Dilqəm və Şahbaz bəyi bax, beləcə bağrına bassın...

O səhnəni xatırladım, paralellər apardım və çox pis oldum. Türkiyəli qardaşlarımızın azadlığına görə nə qədər qürəndimsə də, Kəlbəcərdə girov götürülənlərimizə görə bir daha daxilən sındım. Kaş ki, bizim baş nazirimiz də girovlarımızın qaytarılması üçün türkiyəli həmkarı qədər çalışsaydı deyə, düşündüm.

Nədənə bizdə çox şey mövsümi xarakter daşıyır, kampaniya başlayır, sağlıqlar deyilir, uca səslə çıxışlar edilir, yazılar yazılır və uzun sükuta qərğ olur. Lakin Türkiyə hökuməti aylardır davam edən əməliyyat nəticəsində məqsədinə nail oldu. Bu əməliyyata rəhbərlik etmiş cənab Davudoğlunun Bakı səfərini yarımçıq qoyub ölkəsinə dönməsi də məsələyə verilən önəmli əlamətiydi...

Erməni qatillər də İŞİD-çilər qədər qəddardır, onların hədəfləri fərqli olsa da, hər ikisi bəşəri cinayətlərə imza atırlar. Ancaq Türkiyə hakimiyyəti bu aylarda İŞİD-ə münasibətinə görə nə qədər tənqidlərə məruz qalsa da, sonda hədəfinə çatdı, diplomatlarını geri qaytarmağı bacardı. İndi qalır Mosuldakı azərbaycanlıların - türkmənlərin harayına yetişməsi, onları xilas etməsi.

Ancaq yox, təkə bu da deyil. Son vaxtlar Türkiyə-Azərbaycan hərbi əməkdaşlığının güclənməsi, sentyabrın 13-dən 20-dək Azərbaycanda iki qardaş ölkənin silahlı qüvvələrinin tarixdə görünməmiş irimiqyaslı təlimlərinin keçirilməsi böyük ümidlər yaradıb ki, biz günün birində Qarabağa qayıdacağıq, torpaqlarımızı, girovlarımızı, şəhid məzarlarımızı azad edəcəyik. Necə ki, ötən əsrin əvvəllərində Nuru Paşanın rəhbərlik etdiyi Qafqaz İslam Ordusu Azərbaycana yürüş edib digər ərəzilərlə yanaşı, Qarabağı da Andronikin tör-töküntülərindən azad etmişdi.

O zaman Qarabağın itirilməsi riski indikindən daha böyük idi, ancaq bu, baş vermədi. Ümid edək ki, üstündən bir əsr keçəndən sonra böyük layihələrin iştirakçısı olan, Türkiyə kimi nəhəng dövlətə, gücə arxalanan Azərbaycan tariximizin qara ləkəsini silməyə nail olacaq. Əhməd Davudoğlunun Bakı səfərində Qafqaz İslam Ordusunun Bakını xilas etməsini xatırlatması şübhəsiz ki, düşməne bir mesaj idi. Baş nazir bu sözləri Türkiyə qırcıları Azərbaycan səmasında ikən dedi...

Ona görə də ümidimiz var ki, qardaş Türkiyə çalışsa, heç 101 gün də keçməz, Dilqəmlə Şahbazın Azərbaycana qaytarılmasına nail ola bilər. Bununla Ankara həm də danışıqlar prosesində vasitəçilik etmək qüdrətini də sərgiləyər, turist vasitəçilərə dərs verərdi. Onsuz da Türkiyə ilə Ermənistan arasında de-fakto əlaqələr var, hətta İrəvan Ankaradakı inqurasiya mərasimində belə dəvət olunur, prezident Ərdoğan ermənilərlə bağlı yumşaq siyasətə üstünlük verir. Bu, hardasa Türkiyə hökumətinin İŞİD-lə bağlı apardığı siyasətin eynidir. Yeter ki, Kəlbəcərdə girov götürülən azərbaycanlıların azadlığı ilə bağlı da ortaya konkret hədəflər qoyulsun. Ancaq öncə biz girov vətəndaşlarımızın məsələsini Türkiyə hökumətinə çatdırmalıyıq ki, onlar da hərəkətə keçsin. Abdullah Öcalan kimi qatili, baş PKK-çıyı torbaya salıb gətirən Türkiyə hökuməti girovlarımızı geri ala biləcək, buna çox əminəm.

Onların azadlığı üçün hər an çalışmaq lazımdır. İki vətənpərvər insanımız düşmənin əlindədir, başlarına nə müsibət gətirilir, bilmirik. Odur ki, Azərbaycan və Türkiyənin müvafiq qurumlarının ortaq müzakirələr aparıb girovlarımızın azad olunması üçün əməliyyata başlaması lazımdır. Yeter ki, ciddi iş aparılsın. Rəhil Səfərova Azərbaycana qaytarmağı bacaran Azərbaycan rəhbərlərinin də bu məsələyə önəm verdiyinə şübhə yoxdur. Ancaq Rəhil Səfərovdan fərqli olaraq Kəlbəcər girovları erməni əlindədir, ona görə də ortada üçüncü dövlətin iradəsinin olması lazımdır. O dövlət isə mehız qardaş Türkiyə ola bilər...

Ehsan qadağası

Şeyxə qarşı...

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

“Yeni Müsavat”ın son sayında hökumətin ehsan qadağasının ruhaniyyət daxilində ciddi narazılıq doğurması haqda yazı dərc olunub. Hakimiyyət daxilindəki mənbələrin verdiyi məlumatlar əsasında yazılmış yazıda qeyd olunur ki, ənənəvi ruhanilər ehsan qadağası, din xadimlərinə yeni geyim forması hazırlanmasından narazı qalıblar. Hətta narazılıq o həddədir ki, ruhanilər ölkə başçısına müraciət etməyə hazırlaşır.

Ancaq Şeyxülislamın hələlik ruhaniləri sakitləşdirdiyi deyilir. Deylinə görə Şeyx bu məsələni dövlət rəhbərliyi ilə müzakirə edib uyğun qərara nail olacağına dair vəd verib. Lakin hələlik Şeyxin dövlət rəhbərliyi ilə görüşü baş tutmur (bunun özü də sual yaradan məsələdir - K.R.). Bu isə QMİ sədrini və ətrafını narahat edir. Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, gələn bilgilərdə bu qadağanın əsl müəllifləri prezidentin millətlərə, multikulturalizm və dini məsələlər üzrə müşaviri Kamal Abdulla və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlıdır. Təşəbbüsün müəllifi isə K.Abdulladır. Bu isə Şeyxin hər iki şəxslə münasibətlərində soyuqluq yaranmasına səbəb olub.

Xatırladım ki, avqustun axırlarında hökumət ölkədə yeməklə ehsan süfrələrinin ləğv olunması ilə bağlı qadağa tətbiq edir. Sentyabrın əvvəllərindən isə QMİ təkmilləşdirmə kurslarını bitirən ruhanilər üçün vahid geyim forması hazırlanıb. Hər iki fakt birmənalı qarşılanmayıb və bir xeyli müzakirələrə səbəb olub. İlk növbədə rəsmi ruhani idarə hesab olunan Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi ehsan qadağasını dəstəkləsə də, sonradan bəlli oldu ki, idarə məcburi olaraq ehsanların ləğv olunmasına qarşıdır. Bunu təsdiqləyən fakt isə QMİ-nin əsas binasında yerləşən mərasim zallarında köhnə qaydada ehsan süfrələri açılmaqda davam edir.

Sual yarana bilər, doğrudanmı Şeyx məhz bir neçə mərasim zallarında verilən ehsanlara görə dövlətin qəbul etdiyi qərara qarşı çıxır? Uzun illər bir çox hakimiyyətlə işləmiş, sovet illərindən siyasi təcrübəsi olan və həddən artıq ehtiyatlı insan kimi tanınan Şeyxülislamın birdən-birə dövlətin qərarına qarşı çıxmasının arxasında ciddi səbəblərin olması aydındır. Bəs bu səbəblər nə ola bilər? Bu günə qədər mediada bir neçə səbəblər sadalanıb. Gəlirli yas biznesindən imtina (bu o qədər də ciddi arqument deyil), Şeyxin əsas gücü hesab olunan mollaların narazılığı, ənənəvi ruhaniliyə qarşı kənar təsirlər və sair. Təbii ki, hər bir səbəbin müəyyən qədər əsasları var. Ancaq ən mühüm səbəb bu işlərin Şeyxin başının üzərində edilməsidir. Hər kəsə aydındır ki, Şeyx hələ sovet dönməndən dövlətin qəbul etdiyi dini avtoritetdir. Hətta zaman-zaman ən kritik zamanlarda dövlət rəhbərləri Şeyxülislamla hesablaşılıblar. Yalnız indi fərqli bir durum yaranıb. Prezidentin yeni müşaviri Şeyxin başı üzərindən və belə görünür ki, onunla məsləhətləşmədən dövlətin əli ilə Şeyxin sahəsində islahatlar etməyə qərar verib. Təbii ki, bu, Şeyxi narazı salıb.

Şeyx haqlı olaraq hesab edir ki, nəzarət və rəhbərlik etdiyi sahədə hər hansı yenilik, qadağa tətbiq edərək onun fikri alınmalı, onunla razılaşdırılmalı idi. Bu mənada QMİ sədrinin incikliyi, qəzəbi anlaşılındır. Belə demək mümkündürsə, ilk dəfə Şeyxin sahəsinə müdaxilə olunub, qərarlar qəbul edilib. Eyni zamanda görünən odur ki, qadağanın əsas ideya müəllifi dövlət müşaviri Kamal Abdulladır. DQDK sədri Mübariz Qurbanlı ilk başlarda bu qadağanı dəstəkləsə də, sonradan Şeyxin sərt reaksiyasının fonunda bir qədər ehtiyatlı mövqe sərgiləyərək ehsan məclislərinin məcburi deyil, könüllü (Şeyx də bunu deyir - K.R.) ləğv olunmasına tərəfdar olduğunu deyir. Lakin M.Qurbanlının təcrübəli siyasətçi olaraq bu mövqeyinin Şeyxlə eyni fikirdə olması deyil, bəlkə də ona qarşı olmasına işarədir.

Ancaq düşünürəm ki, bu qarşıdurma hələ bir müddət davam edəcək. Şeyx onun sahəsinə müdaxilə ilə barışmayacaq. Eyni zamanda dövlətin içərisindəki müxalifləri bu kartdan onun özünə qarşı istifadə edəcəklər. Çünki hər nə qədər avtoriteti olsa da, hakimiyyət daxilində Şeyxin ciddi rəqibləri var. Bu mübarizə uzun zaman ala bilər.

Sentyabrın 27-nə nəzərdə tutulan qurultayda Müsavat Partiyası özünün yeni başqanı seçəcək. Başqanlıq namizədlər isə, bəlli olduğu kimi, Arif Hacı, Qubad İbadoğlu, Tural Abbash və Səxavət Əlisoydur. Onların hər biri partiyadaşlarından səs almaq üçün çalışırlar.

Partiyanın rəhbərliyində təmsil olunan şəxslərin kimə səs verəcəyi də maraqlıdır və digər qurultay nümayəndələrinin seçiminə müəyyən qədər təsir edən amil sayıla bilər. Divan üzvlərinin ötən qurultayda yüksək səs toplayaraq bu statusu qazanmaları məlum olduğundan onların başqan seçkisinde kimi dəstəklədiklərinin də kifayət qədər önəmli olduğu bəllidir.

Müsavat Partiyasının rəhbər orqanı partiyanın Divanıdır. Başqanlıq namizəd olduqları üçün bir neçə gün öncə Divan üzvlüyündən istefa verən Arif Hacı və Tural Abbaslı istisna olmaqla hazırda Divanın 13 üzvü var. Divan üzvlərinin təxminən yarısı kimi başqan görmək istediklərini artıq açıqlayıblar. Mövqeyini açıqlayanların yarıdan çoxu Qubad İbadoğlunu müdafiə edirlər.

Maralıdır ki, mövqelərini açıqlayan Divan üzvlərinin hamısı qurultayda müdafiə etdikləri namizədə səs verəcəklərini bəyan ediblər. Qurultay nümayəndəsi olmayan partiya üzvlərinin isə, məlumdur ki, qurultayda səs vermə hüququ yoxdur. Ona görə də Divan üzvlərinin hamısının qurultay nümayəndəsi olub-olmadığını araşdırdıq. Məlum oldu ki, Divan üzvlərindən üç nəfər qurultay nümayəndəsi deyil. Maralıdır ki, on-

Müsavat Divanının 3 üzvü səs vermə

hüququndan məhrum olub

Onlar Qubad İbadoğluna səs verəcəklərini bəyan edirlər

lardan ikisi - Vurğun Əyyub və Höküm İbrahimli açıqlamalarında Qubad İbadoğluna səs verəcəklərini bəyan ediblər. Məryəm Oruculu da Qubad İbadoğlunun seçilməsini istədiyini bəyan edib. Bəzi sırası müsavatçılar Divan üzvlərinin avtomatik olaraq qurultay nümayəndəsi səlahiyyətlərinin olduğunu düşünür.

Hesab edirlər ki, adı çəkilən Divan üzvləri buna əsaslanıb məlum açıqlamaları verirlər.

Müsavat başqanlıqna namizəd, Divan üzvü Tural Abbaslı isə partiyanın nizamnaməsində və təlimatlarında Divan və Məclis üzvlərinin avtomatik ola-

raq qurultay nümayəndəsi olmaları haqda heç bir maddənin yer almadığını bildirdi: “Qurultay nümayəndəsini Müsavat Partiyasının rayon təşkilatlarının konfransı seçki yolu ilə müəyyənləşdirir. Nizamnamənin tələbinə görə belədir. Divanın üzvləri, Məclisin üzvləri, ümumiyyətlə, vəzifəsindən asılı olmayaraq bütün partiya üzvləri yalnız və yalnız təmsil olunduqları rayon təşkilatlarının konfranslarında seçilir. Divan üzvü olmaq avtomatik olaraq qurultay nümayəndəsi olmaq imkanı yaratmır. Müsavat Divanının üzvlərindən qurultay nümayəndəsi olmayan şəxslər ya rayon təşkilatlarının konfransları tərəfindən seçilməyiblər, ya da hansısa səbəbdən konfransda iştirak etmədikləri üçün qurultay nümayəndəsi seçilməyiblər”.

Nümayəndə olmayan partiya üzvlərinin başqanlıqna namizədə səs verəcəklərini bəyan etməsinə Tural Abbaslının mövqeyi belə oldu: “Qurultay nümayəndəsi olmayan partiya üzvlərinin heç bir seçkilə qurultayda səs vermək səlahiyyəti yoxdur. Qurultay nümayəndəsi olmayan partiya üzvü

qurultayda iştirak edə bilər, ancaq səs verməyə iştirak edə bilməz. Bunu Divan üzvləri də yaxşı bilirlər. Onların kiməsə səs verəcəklərini bəyan etmələri, ola bilsin ki, sadəcə təbliğat və qurultay nümayəndələrinə çağırış xarakterlidir. Mən hər hansı Divan üzvlərinin başqanlıqna namizədlərdən hər hansı birinə səs vermək çağırışlarına pis baxmıram. Sadəcə, yaxşı olar ki, çağırışlar və təbliğat xarakterli müraciətlərdə ifadələr bir qədər dəqiq seçinsinlər. Qurultay nümayəndəsi deyilsən, təbliğatı “filankəsə səs verməyəm” bəyanatları ilə yox, “filankəsəni seçilməsini istəyirəm, sizi filankəsə səs verməyə çağırıram” şəklinə aparsan, daha doğru olar”.

T.Abbaslı onu da dedi ki, qurultay nümayəndəsi olmayan partiya üzvlərinin məlum açıqlamalarından narahat deyil: “Hətta başqa partiyaların sədrləri də bəyan etsələr ki, Müsavat başqanı seçkilərində filankəsə səs verəcəyəm, bunu da özüm üçün problem saymam. Hesab edərəm ki, bu da həmin şəxsin təbliğat üsullarındandır”.

□ Etibar SEYİDAĞA

“Müstəqilliyi gənclər qazandı, demokratiyanı da gənclər gətirəcək”

Başqanlıqna namizəd Tural Abbaslı gənclərlə görüşüb

Sentyabrın 20-də ADP qərargahında Müsavat başqanlıqna namizəd Tural Abbaslı qurultay qabağı təbliğat kampaniyası çərçivəsində gənclərlə görüşüb.

O, görüşdə iştirak edənlərinə görə hər kəsə öz təşəkkürünü bildirib: “Sentyabrın 27-də keçiriləcək seçkilər ölkəmizin siyasi arenasında ciddi dəyişikliyə səbəb olacaq. Düşündük ki, gənclik olaraq, bu seçkilərdə öz namizədinizlə iştirak edək. Azərbaycan gəncliyinin öz sözünü deməsi zamanı yetişib. Biz gələcək hədəflərimizə, Azərbaycanda ciddi demokratik dəyişikliyə sizlərlə birlikdə nail olmaq istəyirik. İnanırıq ki, buna nail olacağıq. Ölkəmizdə müstəqilliyi gənclər qazandı, demokratiyanı da gənclər gətirəcək”.

Başqanlıqna namizəd xalqın artıq yeni sima görmək istədiyini

də vurğulayıb: “Danılmaz faktır ki, xalq iqtidara inanmadığı kimi, müxalifətə də inanmır. Hər kəs bizdən yeniləşmə gözləyir. Hazırkı başqanımız İsa Qəmbər partiyamız, Azərbaycan demokratiyası üçün əvəzsiz xidmətləri olan bir insandır. Bundan sonra da inanırıq ki, İsa bəy hər zaman partiya, cəmiyyətdə nüfuz sahibi olacaq. Mənim bir platformam var. O da ölkəmizdə diktator rejimini devirib, demokratiyanı bər-

pa etməkdir. İnanıram ki, 27 sentyabrda Azərbaycan cəmiyyəti, Müsavat qurultayının üzvləri gəncliyin yanında olacaq. Seçkilərdə udusaq belə, qalib təbrik edib, Müsavatda fəaliyyətimizi davam etdirəcəyik”.

Daha sonra söz qonaqlara verilib. Çıxış edən “D18” Hərəkatının sədri Ruslan İzzətli gəncliyin birliyindən danışdı və Tural Abbaslıya seçkidə uğurlar arzulayıb.

Milliyətçi Gənclər Təşkilatının idarə heyətinin üzvü Müşfiq Atilla Vəliyev millətçi gənclərin Müsavat başqanlıqında Tural Abbaslı görmək istediklərini söyləyib.

ADP gənclər təşkilatının keçmiş sədri Cəmil Hacıyev Tural Abbaslının namizədliyini Müsavat üçün bir şans kimi dəyərləndirib.

Bütöv Azərbaycan Ocaqları gənclər təşkilatının sədri Zəka Sahib gənc namizədi Bütöv Azərbaycan ideyalarının davamçısı və “başqanlıq haqqı” edən ən layiqli namizəd” adlandırılıb.

Başqa çıxışçılar da Tural Abbaslı haqda öz fikirlərini söyləyib və ona uğurlar arzu ediblər. İki saata yaxın sürən tədbirin sonunda xatirə şəklində çəkilib.

□ Cavanshir ABBASLI
Fotolar müəllifindir

"Baxış bucağı"

Avropa Parlamentində Azərbaycanla bağlı qətnamənin kifayət qədər sərt üslubda qəbul olunması hətta aktiv siyasət fəaliyyətlə məşğul olan bəzi şəxslər üçün də gözlənilən olmayıb. Xüsusilə də Rusiya-Qərb qarşılıqlı fəaliyyətində enerji mənbəyi sayılan Azərbaycanın sanksiya ilə hədələnməsinə enerji ekspertlər gözlənilməz sayır. "Şərqi-Qərb" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Ərəstun Orulu isə əksini düşünür və hesab edir ki, qətnamənin qəbulu onu təəccübləndirmədi:

- Təqribən bir ay əvvəl sizin qəzetə demişdim ki, artıq Qərbin Azərbaycana marağı azalıb. Söhbət ilk növbədə iqtisadi, enerji maraqlarından gedirdi. Hətta bunun səbəblərini də izah etməyə çalışmışdım. Çünki Avropanın enerji təhlükəsizliyi məsələsi üçün NABUCCO çox vacib layihə idi. Azərbaycan tərəf bunun təklif olunan şərtlər çərçivəsində icrasından imtina etdi. Nəticədə TAP, TANAP kimi layihələr meydana çıxdı ki, bunlar ümumilikdə Avropanın enerji təhlükəsizliyi məsələsində NABUCCO qədər önəmli rol oynamır. İqtisadi maraqlar, təhlükəsizlik maraqları arxa plana keçdikdə siyasət maraqları həmişə daha qabarıq olur. İnsan haqları, demokratik inkişaf, hüquq və azadlıqlarla bağlı maraqlardan söhbət gedir. Bu, artıq həmin marağın itməsinin ilkin simptomlarıdır. Mən şübhə etmirəm ki, burada yüksələn xətt üzrə dinamika olacaq və Azərbaycana münasibətdə tənqidi tonlar getdikcə artacaq. Bu da təbii. Çünki Avropanın, Amerikanın, Qərbi bir kənara qoyaraq, öz prizmamızdan baxaraq, Azərbaycanda hüquq və azadlıqlarla bağlı vəziyyət son dərəcədə acınacaqlıdır və son bir ildə ümumiyyətlə, fəlakətli bir şəkildə alıb. Sanki Azərbaycan Şimali Koreyaya yaxınlaşacaq bir mərhələyə keçib. Mən siyasət azadlıqları, vətəndaş cəmiyyətinin durumunu, hüquq müdafiəçilərinin fəaliyyətinə məhdudiyət qoyulmasını, siyasət partiyalarının az qala qanundankənər elan olunmasını bir kənara qoyuram. Artıq vətəndaşların həyatına, məişətinə çox kobud müdaxilələr başlayıb. İstər hüquq məclisləri ilə bağlı müdaxilələr olsun, istər başqa məsələlər, az qalır artıq ölkə uniforma isteriyasına düşsün. Nazirliklərdə, dövlət idarələrində insanlara necə geyinməli olduqları barədə tapşırıq verilir. Bu, artıq absurdur. Təbii ki, bu şeylər bizə narahat etdiyi kimi, beynəlxalq aləmi də narahat etməyə bilməzdi. Son nəticədə Azərbaycan Avropa Birliyinin iki mühüm proqramının iştirakçısıdır. Bunlardan biri Avropa Qonşuluq Siyasəti Proqramı, digəri isə Şərqi Tərəfdaşlığı Proqramıdır. Baxmayaraq ki, Azərbaycan daim Avropa Birliyi və digər beynəlxalq təşkilatlarla münasibətlərində həmişə məsafə saxlamağa üstünlük verib. İndi də elə böhranlı vəziyyət yaranıb ki, artıq hər bir ölkənin - harda ki, strateji, siyasət və digər maraqlar var - mövqeyi ortaya qoyulması lazımdır. Azərbaycan tərəfi isə susmaqdadır. Amma susmaqla yanaşı, açıq anti-Qərb mövqeyi nümayiş etdirir. Son günlər isə açıq Rusiyapərəst mövqedən çıxış edir. Məsələn, baş nazirin

müavini Yaqub Eyyubovun bəyanatı buna misaldır.

- *Ərəstun bəy, Yaqub Eyyubovun Rusiyapərəst bəyanatı Avropa Parlamentinin qətnaməsinin ruhuna nə dərəcədə təsir edə bilər? Düzdür, ciddi və gözlənilməz mövqeyi, amma şifahi şəkildə bildirildi ki, bu, hökumətin yox, onun fərdi münasibətidir. Belə yanaşma ilə razılışmaq olarmı?*

- Bu, o vaxt şəxsi fikir olardı ki, bunu Eyyub Yaqubov demiş olardı, çünki o, müğənnidir. Yaqub Eyyubov isə Azərbaycan

bəti mərhələdə isə sanksiyalar ola bilər. Bu cür yanaşma ki, "Avropa Parlamenti bizə sanksiya tətbiq etsə, bu, bizim ziyanımıza olmayacaq", bu, cəmiyyəti aldatmaqdır. Əslində o qətnamənin müzakirəsinə bir gün qalmış görünən reaksiyalar bunun göstəricisiydi ki, yanaşma, realıq tamamilə fərqlidir, hakimiyyət çevrələrində də bunu çox gözəl bilirlər. Yəni Avro-nest-dən çıxmaqla bağlı hədələr, Avropaya qarşı sərt ittihamlar səsləndi. Bunlar hamısı qeyri-adekvat və qorxudan qay-

Hansı ki, Avropa ölkələri bir-bir Kiyevə "bizə arızalanmayın" mesajını verir. Belə olan təqdirdə Bakının tərəfdarı müntəzillə sayıla bilərmi?

- Bu, əslində gözlənilən bir situasiya idi. Əslində bu situasiyanın baş verəcəyini illər öncə proqnozlaşdırıb deyirdik ki, bir gün balanslaşdırılmış xarici siyasət kursu deyilən, əslində isə siyasət prioritetlərinin olmamasından ibarət olan mövqeyi iflasa gətirib çıxaracaq. Bunun özü də yanlış hesablamadır ki, Rusiya-Qərb qarşılıqlı fəaliyyətinin fonunda Qərb bizə loyallıq göstə-

verir, ölkədən kapital axını gəlir, siyasət qarşılıqlı fəaliyyətinin ilkin simptomları özünü göstərməyə, həyat bahalaşmağa başlayır. Əgər Rusiya-Qərb qarşılıqlı fəaliyyəti belə açıq müstəviyə keçdisə - bir çoxları düşünürdü ki, Obama administrasiyası zəifdir və bu, baş verməyəcək, təcrübə göstərdi ki, bu da zəif hesablamadır - ABŞ heç bir zaman heç bir prezidentin dönəmində zəif olmayıb, çünki kimin prezident olmasından asılı olmayaraq onun dövlət olaraq konkret institusional idarəçilik sistemi

yasət aparacaq və özünü bətaqlığa salacaq. Rusiya da bətaqlığa düşdü. Avropa ölkələrinin Rusiyaya münasibət məsələsində fərqli mövqelər ortaya qoymasına gəldikdə, biz görürük ki, sanksiyalar ərəfəsində bütün ölkələr eyni mövqedən çıxış edir. Sanksiyaların ilkin mərhələsində mən Avropa paytaxtlarının birində - Avstriyadaydım. Orda bəzi ekspertlər deyirdi ki, Avropa ölkələri sanksiyalara qoşulmayacaq. Mən isə əksini deyirdim. Çünki ortada ABŞ faktoru var. Rusiya Avropa

"Qərb artıq bilir ki, Azərbaycanın qaçacağı yeri yoxdur"

Ərəstun Orulu: "İndi hansı Rusiyaya doğru gedəcəksiniz, çökməkdə olan Rusiyaya doğru?"

"Beşinci kolon"un Qərblə Azərbaycanın münasibətlərini korlaması və buna göz yumulması, bunun qarşısının alınmaması artıq öz bəhrələrini verməkdədir"

Respublikası baş nazirinin 1-ci müavini. Onun istənilən ifadəsi Azərbaycan hökumətinin mövqeyi kimi qəbul edilir. Şəxsi münasibətlə bağlı deyilənlər tam absurd bir izahdır və səmimi deyil. Diqqət yetirdinizsə, qəflətən bunun arxasında həmin Avropa Parlamentinin qətnaməsi gəldi. Deməzdim ki, bu, Yaqub Eyyubovun bəyanatına reaksiya idi. Amma artıq Avropada bu əhval-ruhiyyəni tutmuşdular. Məsələn, Azərbaycanda Rusiyapərəst mövqelərin gün-gündən güclənməsi görünür. Həm rəsmi səviyyədə, həm vətəndaş cəmiyyətində sınıqla onları onun yerini Rusiyapərəst qüvvələrlə doldurmaqda, həm də digər əlamətlərdə bu, özünü göstərir. Düşünmək lazımdır ki, Qərbdə bunu görmürdülər. Digər bir tərəfdən bu qətnamə ilə bağlı Azərbaycan da neytral mövqedə olan insanların da çox yanlış yanaşması olub ki, guya bu, Avropanın təzyiqidir. Avropa Parlamentinə bu qətnamənin layihəsini təqdim edən ALDE deputat qrupu fraksiyası Avropa liberallarıdır. Onların isə Azərbaycandakı insan hüquq və azadlıqlarının, demokratik prinsiplərin pozulmasına münasibəti daim birmənalı olub. 2003, 2005, 2010 və 2013-cü il prezident və parlament seçkilərindən sonra da belə olub. Hər dəfə də bunun təşəbbüskarı ALDE qrupu olub.

- *Belə yanaşma da mövcuddur ki, 2012-ci il qətnaməsində də sanksiya hədəsi var idi, lakin elə hədə olaraq qaldı...*

- Avropa, Qərb siyasətinin metodik ardıcılığı var. Yəni sanksiya qəfildən tətbiq olunmur. Öncə xəbərdarlıq edilir. O xəbərdarlıq artıq olundu. Növ-

naqlanan reaksiya idi.

- *Müntəzillə Rusiyayönümlülərin fəallaşdığı, Qərbyönümlülərin isə zəiflədiyi bir məqamda Avropa Azərbaycanı daha çox özünə tərəf çəkmək üçün çalışmalıydı, nəinki sanksiya hədəsi ilə onu Rusiyaya doğru itələməliydi. Nədən ikinci yol seçildi?*

- Guya Rusiyaya yaxınlaşmaqla Azərbaycan nə edəcək ki? Görün sanksiyalar Rusiyaya hansı vəziyyətə çatdırıb. Rus rublu 30 faizdən yuxarı inflyasiyaya uğrayıb, ölkədə gündəlik tələbat mallarında qiymətlər 40-45 faiz civarında artıb. Qərb heç vaxt Azərbaycanın Rusiyaya yaxınlaşmasından çəkinməyib. Qərb o zaman ehtiyat eləyirdi ki, Rusiya sanksiyalara məruz qalmamışdı, ona beynəlxalq təzyiqlər yox idi. Amma bu gün Rusiya artıq elə vəziyyətə çatdırılıb ki, bunu nə qədər etiraf etməsələr də, danmağa çalışsalar da - yəni Papadan artıq katolik olmağa da cəhd etmək lazım deyil - sanksiyaların təsiri ilə bağlı Putinin emosional reaksiyaları və Müdvidyevin etirafı əl real göstəricidir. Əgər Rusiyaya sanksiyalar belə təsir edib, Azərbaycanın onları təsir etməyəcəyini söyləmək ya siyasət anlamamaqdır, ya da sadəcə olaraq, səmimi olmamaqdır.

- *Qərb bu təzyiqləri artırarkən nəyə istinad edir?*

- Qərb artıq bilir ki, Azərbaycanın qaçacağı yeri yoxdur. Azərbaycan hara qaçacaq? Sanksiyalar, böhran içində boğulan Rusiyaya tərəf? Rusiyaya tətbiq olunan sanksiyalar hələ sonuncu deyil, hələ qarşıda xeyli mərhələlər var. Azərbaycan hara gedəcək.

- *Amma Qərba doğru gedən Ukrayna nümunəsi də var.*

"Bu, o vaxt şəxsi fikir olardı ki, bunu müğənni Eyyub Yaqubov demiş olardı, amma Yaqub Eyyubov baş nazirin müavini"

rəcək ki, guya biz sıxışsaq, Rusiyaya doğru gedərik. Buyurun, gedin! İndi hansı Rusiyaya doğru gedəcəksiniz, çökməkdə olan, ağır böhran yaşayan Rusiyaya doğru? O Rusiya Azərbaycanı nə verəcək? O Rusiyanın Azərbaycanı ancaq almaq istədikləri var. Yeni elə bir vəziyyət yaranıb ki, artıq "divar" bitib. Azərbaycan məsafə saxlayıb, qeyri-müəyyən siyasət yürüdü. Təbii ki, heç kəs bunu zamanında hesablamırdı ki, Rusiya ilə bağlı Ukraynada belə bir böhran yaşanar. Bəli, bu gün Rusiya Ukrayna ərazisində uğur qazanmış kimi görünür. Amma gəlin baxaq, bəs, Rusiyanın özünün başına nə gəlib? Rusiya artıq ağır itkilər

və strateji hədəfləri var. Sadəcə, Rusiya ortaya ciddi iddialar qoymaqla, faktiki olaraq MDB məkanını SSRİ-nin prototipinə çevirmək cəhdini ortaya qoydu. Bu zaman Rusiyayı ayıltmaq üçün addım atıldı və ona tələ quruldu. Bu tələ məqsədli idi, yaxud Ukraynadakı spontan proseslərin nəticəsində ortaya çıxdı, bunu bir kənara qoyaq. Amma fakt odur ki, Rusiya gəlib Ukrayna böhranına girdi. Onun başqa yolu da yox idi. Rusiya elə pragmatik siyasət aparandan dövlət deyil ki, Ukraynanın yeni hakimiyyəti ilə xoş münasibətlər quraydı. Hesablamalar dəqiq idi ki, Rusiya aqressiv si-

dövlətləri üçün nə qədər önəmli, yaxın müttəfiq olursa-olsun, ABŞ həmişə ondan önəmli. Çünki ABŞ Avropa ölkələri üçün təkə hərb, siyasət, strateji tərəfdaş deyil, böyük iqtisadi tərəfdaşdır. Təsəvvür edin, Almaniyanın ixracının 40 faizə qədər təkə ABŞ bazasına düşür. Almaniyada ABŞ-ı Rusiyaya dəyişəcəkmə? Bu, alman iqtisadiyyatının iflası demək olardı.

- *ABŞ 1992-ci ildən Azərbaycanı sanksiya ilə təhdid edir, Ukraynaya isə bu münasibət yoxdur. Bəlkə Azərbaycan hökumətini qorxudan budur ki, həlledici məqamda Qərb yəni Azərbaycanın arxasında olmayacaq. Bəlkə bu mənada daha çox orta mövqeyə üstünlük verir.*

- Siyasətdə təminat yoxdur. Xüsusilə də bu cür qarşılıqlı fəaliyyətdə Azərbaycan dövlətinin təminatı yalnız özü tərəfindən ola bilər. Bu təminatı da əldə etmək üçün çox çəvik xarici siyasət aparılmalıdır. Özü də elə neytral siyasət yürüdülməlidir ki, çalışıb hər iki tərəfin ayağının altında qalmayasan. Amma Azərbaycanın yürüdüüyü siyasət çox təsəffüf ki, məhz buna aparır. Qərbin siyasətinə qarşı aqressiv mövqeyə və Rusiyanın qeyri-məqbul şərtlərini qəbul etməməkdən söhbət gedir. İkinci başa düşmək olar. Azərbaycan öz gömrüyünə özü nəzarət etməlidir. Əgər Qazaxıstan, Gürcüstan, Moldova bu addımı atmırsa, Azərbaycan niyə etməlidir? Amma digər tərəfdən, Azərbaycandakı "beşinci kolon"un Qərblə Azərbaycanın münasibətlərini korlaması və buna göz yumulması, bunun qarşısının alınmaması artıq öz bəhrələrini verməkdədir.

- *Sərt ritorikanın ardınca müsbət meyillər müşahidə olunacaq, yoxsa soyuq müharibə davam edəcək?*

- Mən güman etmirəm. Bu yaxınlarda diplomatik çevrədəki müzakirələrdə məlum oldu ki, bir xeyli diplomat hesab edir ki, Azərbaycanda hakimiyyətdə kimin qərar verdiyi aydın deyil. Bax, bu cür təsəvvürün yaranması artıq təhlükəli tendensiya. Orda Türkmənistanla uğursuz müqayisə də aparılmışdı. Deməli, bu şəraitdə pragmatik yanaşma, hansısa daxili yumşalmalar olmayacaq, əksinə, mən gözləyirəm ki, sərtləşmə olacaq. Sərtləşmə olduqca qarşı tərəfin də mövqeyi sərtləşəcək. Dediym kimi artıq böyük iqtisadi maraqlar da yoxdur...

□ **EİSAD PAŞASOY**

Labirint qəbir

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Diqqətli oxucularımız yəqin müşahidə ediblər, məndə arxeologiya elminə böyük maraq var. Özəlliklə, Azərbaycanda aparılan arxeoloji qazıntıları həmişə diqqətlə izləyirəm. Bilirəm ki, haçansa bizim burda nə üçün yaşadığımızın səbəbləri torpağın altından çıxacaqdır. Yoxsa ola bilməz 9 milyon adam ancaq bir-birinə torba tikmək üçün bir əraziyə yığınsınlar...

Nə başınızı ağrıdım, mən qazıntıları gözden qoyumram, arxeoloqlarımız da sağ olsunlar, ümidlərimizi doğruldular. Məsələn, Qəbələdə aparılan araşdırmalar nəticəsində torpağın eramızdan əvvəl, eramızda və eramızdan sonra da Kamaləddin müəllimə məxsusluğu sübuta yetirilib. Bakı ətrafında dənizdə aparılan qazıntılar isə mifik Atlantidani üzə çıxarıbmış. Siz bəlkə zarafat hesab edərsiniz, ancaq bu mövzuda "sənədli" kinoya mən kor olası gözümlə Azərbaycan telekanalizasiyasında baxmışam. Aparıcı (bu da Qəhrəman müəllimin həmkarı idi, bir azdan anlayacaqsınız) həzin səslə deyirdi ki, Atlantida Pirallahı adası tərəfdə ada-dövlət olub, Aristotel isə Zirə ilə Türkanın arasında qarpız satan kəndli imiş.

Bu günlərdə daha bir şad xəbər Naxçıvandan gəlmişdir. Xəbəri gətirən əziz yoldaş isə AMEA Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun aparıcı elmi işçisi (o bizə həmişə xəbər gətirdiyi üçün "aparıcı" adını qazanıbdır) Qəhrəman Əzizovdur. Qəhrəman bəyin başçılığı altında cəsur arxeoloqlarımız Kəngərli rayonu, Şahtaxtı kəndində 3 min il yaşı olan bir dəfn yeri aşkar ediblər. Burada tapılan qəbirin başqalarından fərqi isə... labirint formasında olmasıdır. Hörmətli alim deyir ki, bu, Azərbaycanda ilk dəfə rast gəlinir. Yəni, ilk dəfədir labirint formalı qəbir tapılıbdır.

Fövqəladə hadisədir. Mən də bir qazıntı aşiqi olaraq təsdiq edirəm ki, doğrudan da bizim torpaqlarda labirint qəbire ilk dəfə məhz Naxçıvanda rast gəlinibdir. Kəpədə basdırılanımız, qazana basılıb qaynadılanımız, it sürülməsi edilən, neftdə yandırılan, qır gölündə batırılan, şaqqalanıb şəhər darvazasından asılan, fəxri xiyabanda fəxr edilən, ölüsü yerdə qalıb pərt edilən və sairə - ərazimizdə hər cür ölüyə rast gəlinibdir, lakin labirintdə basdırılan ölümüz nadir hadisədir. Bunun səbəbləri, tarixi şəraiti haqda düşünməyə məcburuq.

İlk növbədə, iki versiya üzərində iş getməlidir. Birinci versiya budur ki, gör həmin adam necə qəddar adam olubdur, basdıranda labirintə qoyublar, camaat bunun ölüsünü tapıb hesab soruşmasın deyər. İkinci versiya isə budur ki, gör camaat bu ölüdən necə qorxmuş, labirintə qoyublar bir də geri qayıda bilməsin, yolu azıb dəxi gəbersin.

Hətta üçüncü versiya da var: ola bilər labirinti ölünün özü düzəltdir. Ta nə məqsədlə, biz bunu bilmirik. Bəlkə də məqsəd o olub ki, biz - əziz oxucularım və mən oturub labirintin nə səbəbdən qayırıldığını düşünək və fikirdən başımız çatlasın. Ay sən öləsən! Heç fikirləşmərik. Hətta özümüz üçün mahnı oxuyuruq: "Qoy mən yə-nə söhbət açım ilk baharımdan, Nəğməm ilə bir də keçim öz diyarımdan. Bol bəhrəli Muğan düzü, Mil düzü, Şirvan düzü, Gəl-gəl deyir, şən Azərbaycan!". Bəh-bəh... Gör nə gözəl sözlərdir! Xüsusən şən Azərbaycan hissəsi.

Əlbəttə, biz çox da şənliyə uyub labirint-qəbiri tamamilə yaddan çıxarda bilmərik. Çünki Qəhrəman bəy qəbirdən küp tapılmasını, ərazidə 8 min ildir yaşayış olmasını və sairəni bizə göstərdi, lakin bircə detali göstərmədi. O da ibarətdir bundan ki, qəbirdəki ölünün sümükləri yox idi! Belə çıxır, labirintə baxmayaraq o, ərazini tərk etmişdir.

Əgər bu yazını oxuyanda böyür-başınızda sümük şaqqıltısı eşitsəniz FHN-in qaynar xəttinə telefon açın. Görək başımıza nə gəlir...

Azərbaycan hakimiyyətinin təmsilçiləri son vaxtlar Qərba qarşı sərt tənqid mövqeyi sərgiləməkdədirlər. ABS və bütövlükdə Qərb dairələri kəskin şəkildə tənqid edilir, Qərbin qarşıdurma vəziyyətində olduğu Rusiya isə təriflənir, Rusiyanın xeyrinə açıqlamalar verilir.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, siyasi şərhçi Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a mövcud vəziyyəti şərh edərkən bildirdi ki, bunun müxtəlif səbəbləri var. Ən başlıcası odur ki, Rusiya Azərbaycandakı neqativləri, insan hüquqları, demokratiya kimi məsələləri heç vaxt diqqətə almır, hakimiyyəti bu məsələlərə görə heç vaxt tənqid etmir: "ABS başda olmaqla Qərb isə Azərbaycanda insan haqları, demokratiya sahəsində pozuntular olanda reaksiya verir, hakimiyyəti tənqid edir. Necə ki, ötən həftə Avropa Parlamenti Azərbaycan hakimiyyətinə qarşı sərt qətnamə qəbul etdi. Hakimiyyət mənsubları isə buna çox sərt reaksiya verdi".

Ekspert hakimiyyətin Qərbə kəskin mövqe nümayiş etdirməsinin, Rusiyanı isə tərifləməsinin Ukrayna hadisələri ilə bağlı olduğunu da səbəblərdən biri kimi görür: "Azərbaycan hakimiyyətinin bir çox təmsilçiləri gördülər ki, Qərb Ukraynanı yetərli müdafiə edə bilmədi. Ukrayna Avropaya bizdən daha yaxındır və Ukraynanın dəyəri Avropa üçün daha üstündür. Buna baxmayaraq Ukraynanın ərazi bütövlüyünü Qərb saxlaya bilmədi, Kırım işğal olundu, Ukraynanın şərqində separatçılıq yaradıldı. Bu da hakimiyyəti Qərbdən bir qədər

də uzaqlaşdırdı, hakimiyyət düşündü ki, belə vəziyyətdə Rusiyanın xoşuna gedən davranışlar edilməlidir. Ancaq bəzi Azərbaycan rəsmiləri Rusiyaya tərifin, Qərbə isə tənqidin dozasını bir qədər artırıqlar. Onlar hesab edirlər ki, tənqidlərə görə Qərb Azərbaycan hakimiyyətindən heyl çıxmaya-

Rusiya Ermənistanə dəstək verər. Hakimiyyət eyni zamanda düşünür ki, Qərb Ermənistanı müharibəyə vadar edə bilməz, çünki Ermənistan Rusiyadan asılıdır. Ona görə də hakimiyyət Rusiyanı qıcıqlandırmağı özü üçün təhlükə sayır, nəinki Qərbi".

E.Şahinoğlu hesab edir ki, Rusiya ilə münasibətləri normal

zirin müavini Yaqub Əyyubovun bu yaxınlarda Rusiya hökumətinin rəhbərlərindən daha çox Rusiyanı müdafiə edən açıqlaması anlaşılacaq deyil. Onun məntiqindən belə çıxır ki, sabah Rusiya Azərbaycan ərazilərini də işğal etsə, biz buna göz yummalıyıq. Rusiyanın ünvanına kompliment deyirlər desinlər, amma bu qədər yox.

İqtidarın Rusiyaya tərif, Qərbə tənqid deməsinin iki mühüm səbəbi

Elxan Şahinoğlu: "Qərb Ukraynaya real dəstək verə bilmədi, bu da hakimiyyəti ondan daha da uzaqlaşdırdı..."

Elxan Şahinoğlu

caq. Ancaq Rusiyanın xoşuna gəlməyən hər hansı addımın cavabını Kreml sərt verə bilər. Rusiyadan ehtiyatlanma açıq-aşkar hiss olunur. Azərbaycan hakimiyyəti yaxşı bilir ki, Qarabağda müharibəni Ermənistan Moskvanın istəyi ilə alovlandırma bilər və bu zaman

saxlamaq istəyini anlamaq lazımdır: "Bunu mən anlayıram. Ona görə ki, Rusiya Azərbaycanın yaxın qonşuluğunda olan böyük dövlətdir. Bu dövlətlə normal qonşuluq münasibətləri saxlamaq lazımdır. Amma bu o demək deyil ki, qırmızı cizgilər də aşılmalıdır. Məsələn, baş na-

Mən düşünürəm ki, bu cür açıqlamaları Azərbaycan hakimiyyətinə bəyənməyən dairələr də var".

Həmsöhbətimiz onu da dedi ki, Qərblə münasibətlərdə də qırmızı xətti keçmək düzgün deyil: "Avropa Parlamentinin bir qrup üzvü Azərbaycanda insan haqları ilə bağlı sərt qətnaməyə səs veriblər və qətnamə qəbul edilib. Buna görə bütün Avropa Parlamentini hədəf götürmək doğru deyil. Nəzərə almaq lazımdır ki, Avropa Parlamenti Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlı çox ədalətli qətnamələr də qəbul edib. Bu qətnamələrdə Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etdiyi birmənalı olaraq qeyd edilmişdi. Qırmızı cizgiləri keçmək doğru deyil. Çünki bu, bizim milli və təhlükəsizlik maraqlarımıza toxuna bilər".

□ E.SEYİDAĞA

XİN-in yeni sözcüsü "Yeni Müsavat"a danışdı

Küveyt və Misir səfirliklərində çalışmış Hikmət Hacıyev: "Mətbuatla təmas necə qurulubsa, elə də davam edəcək..."

"Xarici İşlər Nazirliyində mətbuatla sıx əlaqə qurulub. Məndən əvvəlki həmkarlarım uğurlu şəkildə işlərini həyata keçiriblər, mən də bu işi davam etdirməyə çalışacağam". Bu sözləri "Yeni Müsavat"a Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin yeni rəhbəri Hikmət Hacıyev bildirdi. XİN-in yeni sözcüsü sentyabrın 19-dan etibarən işə başladığını qeyd etdi. Onun sözlərinə görə, nazirlikdə mətbuatla qurulan təmas necə olubsa, belə də davam edəcək. XİN-in yeni sözcüsü qeyd etdi ki, mətbuatla daim əməkdaşlıq ediləcək.

H.Hacıyev bu vəzifədə Efiopiya səfirinə göndərilən Elman Abdullayevi əvəz edib. XİN-in yeni mətbuat katibi 1978-ci ildə Gəncədə anadan olub. Gəncə şəhəri 24 sayılı orta məktəbi bitirib. 1995-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin Beynəlxalq Münasibətlər və Beynəlxalq Hüquq fakültəsinə qəbul olunub. Həmin fakültə-

Hikmət Hacıyev

nin bakalavr və magistr pillələrini bitirib. NATO-nun Müdafiə kolleci, Təhlükəsizlik məsələlərinin tədqiqi üzrə Corc Marşal mərkəzinin məzunudur. Belçikanın ULB universitetindən ikinci magistr dərəcəsinə alıb. H.Hacıyev 2000-ci ildən Xarici İşlər Nazirliyində çalışır. XİN-in Beynəlxalq Təşkilatlar və Təhlükəsizlik Problemləri idarələrində işləyib. Diplomatik fəaliyyəti dövründə Azər-

baycan Respublikasının NATO yanında nümayəndəliyində, Küveyt və Misirdəki səfirliklərdə çalışıb.

Azərbaycan Respublikasının Misirdəki səfirliyinin müşaviri olub. 2013-cü avqustunda müşavir kimi uzunmüddətli xarici xidməti ezamiyyətini başa vuraraq, Xarici İşlər Nazirliyinə dönüb. 2013-cü ilin sentyabrından Xarici İşlər Nazirliyində şöbə müdiri vəzifəsində çalışıb.

Modern.az yazır ki, bu təyinatdan sonra bəziləri zarafatla Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) mətbuat xidməti rəhbərinin əyləşdiyi kreslonu "sehrli kreslo" adlandırmağa başlayıb. Bu, onunla əlaqələndirilir ki, indiyədək XİN mətbuat xidmətinin rəhbəri postunu tutanların hamısı sonradan daha yüksək vəzifəyə - səfir vəzifəsinə yüksəliblər.

2000-ci illərin əvvəllərində XİN-in mətbuat əlaqələndiricisi olan Mətin Mirzə KİV-lə uğurlu əlaqələr yarada bilən şəxs kimi yaddaşlarda qalıb. O zaman jurnalist təşkilatlarının keçirdiyi sorğular nəticəsində XİN bir neçə dəfə "KİV-lə açıq nazirlik" nominasiyasında qalıb da olub.

XİN-in eks-mətbuat katiblərindən Tahir Tağızadə 2007-ci ildə Azərbaycanın Çexiyadakı səfir postuna təyinat alıb, 2014-cü ildə isə Böyük Britaniyaya səfir göndərilib.

2007-ci ildən mətbuat xidmətinə rəhbərlik etməyə başlayan Xəzər İbrahim isə 2009-cu ildə Azərbaycanın ABŞ-dəki səfirliyinə müşavir vəzifəsinə göndərilib, ardınca isə 16-08-2011-ci il tarixində Azərbaycan Respublikasının NATO yanında Nümayəndəliyinin başçısı təyin edilib.

2009-cü ildən XİN mətbuat xidmətinin rəhbəri postuna gətirilən Elxan Poluxov da sonradan səfir vəzifəsinə yüksəlib. Belə ki, o, 2011-ci ildə Cənubi Afrika Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfir təyin edilib. H.Hacıyevə uğurlar arzulayırıq.

□ Emil SALAMOĞLU

Son günlər ABŞ və Türkiyə münasibətlərində qarşılıqlı ittihamlarla müşahidə edilən gərginlik müşahidə edilməkdədir. ABŞ-ı narazı salan başlıca məsələ kimi İŞİD məsələsində Türkiyənin Vaşinqtona lazımı dəstək verməməsi bildirilir. Məlumdur ki, on illər ərzində Türkiyə ABŞ-ın regionda əsas müttəfiqi statusunda olub. Azərbaycana qardaş olan Türkiyənin dünya nəhəngi ilə müttəfiqliyi, şübhəsiz ki, Azərbaycanın da xeyrinədir.

problemlər yaradar. Münasibətlərin korlanması ABŞ-ın Türkiyənin qonşuluğunda olan anti-Türkiyə mövqeli ölkələrə, qüvvələrə dəstək verməsinə gətirib çıxara bilər. O cümlədən Türkiyəyə düşmən münasibətdə olan Ermənistan ABŞ-dan dəstək verilə bilər. Bu isə nəticə etibarilə Azərbaycanın da zərərinə olar”.

Tanınmış politoloqdan Qarabağ xəbərdarlığı

“ABŞ-Türkiyə münasibətlərinin sərinləşməsi Qarabağ probleminin ədalətli həllini böyük sual altına sala bilər...”

Natiq Miri

Ancaq qeyd olunduğu ki, son vaxtlar müttəfiqlik münasibətlərin soyuqlaşması ilə əvəzlənməkdədir. Deməli, yeni situasiya müəyyən proseslərdə Azərbaycana da hansısa şəkildə təsirsiz qalmayacaq.

Azərbaycan Milli Strateji Təhqiqatlar Mərkəzinin sədri, politoloq Natiq Miri bildirdi ki, hazırda dünyada yeni proses gedir. Vaxtilə yerindən oynamış daşlar yenidən öz yerinə oturdulur: “Dünyanın yeni düzənində Türkiyə öz miqyasına, dünyadakı çəkisinə uy-

ğun olaraq öz yerini tutmaq istəyir. Türkiyə Avropa Birliyindən, ABŞ-ın siyasi iradəsindən asılı olan bir ölkədən müstəqil siyasət yürüdə bilən, regionda həlledici səsə malik ola bilən, eyni zamanda global səviyyədə qəbul edilən oyunçu olan dövlətə çevrilməyə iddialıdır. Problem də buradan doğur. Yəni Türkiyə müstəqil siyasət yürütmək iddiasını gücləndirmiş daşlar yenidən öz yerinə oturdulur: “Dünyanın yeni düzənində Türkiyə öz miqyasına, dünyadakı çəkisinə uy-

yəyə qarşı sərt mövqe sərgiləməsi bunun bir nümunəsidir. İŞİD-in əsirliyində olan Türkiyə vətəndaşlarının azad olunması isə sübut etdi ki, artıq Türkiyə öz iddialarını həyata keçirmək gücündədir. Türkiyəsiz Yaxın Şərqdə keçirilən istənilən geosiyasi əməliyyat nəticə etibarilə uğursuz olacaq. Dünya çox çətinliklə bu realığı qəbul etməkdədir. Hər bir halda Türkiyə ABŞ-la münasibətləri korlamamalıdır. Çünki ABŞ-la münasibətlərin korlanması Türkiyənin inkişafına

Ekspertin sözlərinə görə, ABŞ kimi dövlətin Ermənistanı dəstəyi Qarabağ məsələsində işğalçı ölkənin mövqelərinin güclənməsinə də təkan verər: “Deməli, Türkiyə ABŞ-la münasibətlərində qardaş Azərbaycanın da maraqlarını nəzərə alıb davranmalıdır. ABŞ-Türkiyə münasibətlərinin pozulması Qarabağ probleminin ədalətli həllini çox böyük sual altına sala bilər, Azərbaycana çox böyük çətinliklər yaradar. Ona görə də heç bir halda münasibətlər pozulmamalıdır”.

□ Etibar SEYİDAĞA

“Təlimlər müharibə öncəsi bir güc nümayişidir”

Xəbər verildiyi kimi, **Azad İsayadə:** “Azərbaycan Türkiyə ilə birgə hərbi əməliyyatlar keçirə biləcəklərini demək istəyir”

Azərbaycan və Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələri birgə təlimləri keçirib. Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumata görə, təlimlərdə iki ölkənin Hərbi Hava Qüvvələrinin müstəqil fəaliyyətlərinin planlaşdırılması, əməliyyatların keçirilməsi üzrə qarşılıqlı fəaliyyət və döyüş uzlaşması imkanları yerinə yetirilib.

Aviasiya vasitələrinin iştirakı ilə keçirilən birgə təlimlərin növbəti mərhələsi sentyabrın 22-dən başlayaraq oktyabrın 3-dək davam edəcək. Təlimlərdə Azərbaycan və Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələrinə məxsus 30-dan artıq aviasiya vasitələri iştirak edir.

O cümlədən, MiQ-29, F-16 qırıcı, Su-25 hücum və C-130 Herkules hərbi-nəqliyyat təyayrələri, Mi-24, AH-1W Super Cobra döyüş və Mi-17, Sikorski UH-60 döyüş-nəqliyyat helikopterləri də təlimlərdə iştirak edir.

Bu təlimlərin ordu baxımından və siyasi kontekstdən mə-

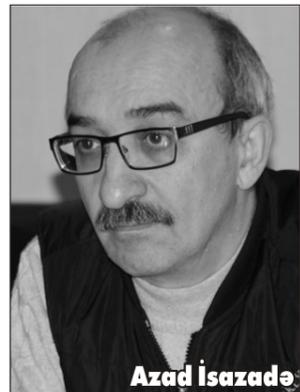

nasını şərh edən hərbi ekspert Azad İsayadənin sözlərinə görə, Azərbaycan bununla düşmən qonşu ölkələrə güc nümayiş etdirir. Ekspert hesab edir ki, Azərbaycan tərəfi Türkiyə ilə birgə təlim keçirməklə müttəfiqi olduğunu da nəzərə çatdırır.

“Bütün təlimlər, istər ölkədaxili, istərsə başqa dövlətlərlə birgə təşkil olunsun, bir mesajdır. Azərbaycan göstərmək

istəyir ki, ordumuz hazırdır. Təəccüblü deyil ki, təlimlər siyasi böhranlar zamanı keçirilir. Belə təlimlər müharibə öncəsi bir güc nümayişidir ki, düşməndən gələcək bu təhlükənin qabağını alsın”.

A.İsayadənin fikrincə, Türkiyə ilə birgə təlimlərlə Azərbaycan müharibədə birgə hərbi əməliyyatlar keçirə biləcəklərini demək istəyir: “Yəni, biz müttəfiqlik, birgə hərbi əməli-

Azad İsayadə

yyatlar da keçirə bilərik. Üstəlik, təlimlərdə fərqli standartlar, fərqli silahlar olur.

Misal üçün, bir ordu briqadasında 5 min, digərində 4 min nəfər olur. Təlimlər zamanı bütün bunlar aydınlaşır, uyğunlaşdırılır ki, silahları, texnikanı tanınsınlar. Orduların yaxınlaşması, təcrübə mübadiləsi aparılır”.

Ekspert bu təlimlərlə Rusiyaya mesaj verilməsindən söhbət getmədiyini düşünür: “Türkiyə və Azərbaycan regionda iki alovlanmış münaqişənin yaxınlığındadır. Gözümüzün qabağında Ukrayna və Yaxın Şərq regionu qarşıb.

Bundan əlavə, Dağlıq Qarabağ kimi dondurulmuş münaqişələr yenidən alovlansa, böyük bir müharibə zonası yarana bilər. Bu təhlükənin qabağını ala bilmək üçün birgə təlimlər keçirilir, orduların gücü, müttəfiqlik nümayiş etdirilir”.

□ E.SALAMOĞLU

Özün ədalətli deyilsənsə...

Hüseyinbala SƏLİMOV

D esək ki, 2020-ci ildə futbol üzrə Avropa çempionatının bir neçə oyununun Bakıda keçiriləcəyi haqda xəbər bizi sevindirmədi, bu, qeyri-səmimilik olardı. Yox, hamı kimi biz də sevindik. Azərbaycanda keçirilən hər bir Avropa tədbiri bizi sevindirir. Ona görə ki, avropalılar özləri ilə hər dəfə bu ölkəyə nəse yeni bir şey gətirirlər.

Amma “kürü diplomasiyası” anlayışı da Avropa ilə bağlandı. Demirik ki, bunu bu ölkəyə onlar gətirdilər. Yox, amma onlar (hamısı olmasa da...) həmin bu “diplomatiya” qarşısında duruş gətirə bilmədilər.

Açıqını etiraf etmək lazımdır ki, ölkə dözülməz hala gəlib. Bunu görməmək, bunun əzabını çəkməmək üçün çox, olduqca çox şey göstərmək lazımdır. Bəli, müəyyən məsələlərin naminə bəzi şeyləri görməzliyə vururuq. Amma bu, heç də o demək deyil ki, onlar yoxdur...

Deyəsən, artıq Avropanın özündə də bunu hiss edirlər. Dedilər ki, Avropa Parlamenti bu dəfə çox sərt qətnamə qəbul edib. Bununla bağlı hakimiyyət adamlarının fikirlərini oxuduq. Nə demək olar?

Bilirsiniz, biz də başa düşürük ki, bu, siyasətdir. Hamı çalışır ki, öz mövqeyini əsaslandırсын. Bunu başa düşdük. Amma bir siyasi etika da var axı! Siyasətçi elə o demək deyil ki, ağa qara deməyi bacarsın...

QHT-lər sıxışdırılır? Bəli, sıxışdırılır! Partiyaların fəaliyyəti məhdudlaşdırılır? Bəli, məhdudlaşdırılır! Mətbuat olmanın dərcədə çətin bir durumdadır? Bəli, elə həqiqətən də belədir! İnsanların sərbəst toplaşmaq və ifadə azadlığı kobudcasına pozulur? Bəli, pozulur! Hüquq müdafiəçiləri, ictimaiyyət fəalları təqib olunur? Bəli, olunur!...

Bəs problem nədədir? Avropa Parlamentinin qətnaməsində nə yazılıb ki, o, bugünkü Azərbaycanda yoxdur? Belə bir şey varmı? Vallah-billah, təsəvvür edə bilmirik! Yoxdur, belə şey! Hər şey çox obyektiv formada, özü də bir azca axımlı formada ifadə olunub ki, o qədər də kəskin görünməsin!..

Avropanın Azərbaycana zərrə qədər də qərəzi yoxdur. Ötən dəfə Şotlandiyada baş tutan referendumdan başqa rəqursda bir neçə fikir yazdıq.

Bunu ona görə xüsusi vurğulayırdıq ki, bizimkilər Avropanın Qarabağ probleminə, qaçqınların və məcburi köçkünlərin problemlərinə guya biganə olduğunu iddia edirlər. Amma belədirmi?

Təsəvvür edin, İngiltərə boyda dövlət özü separatizm problemini yaşayır. Şotlandlar müstəqil olmaq istəyir və bunun üçün də referendum tələb edirdilər. İngiltərə də bu referendumda getdi, yalnız təbliğat və inandırma yolu ilə Şotlandiyayı öz tərkibində saxlamağa nail oldu... İndi nə etmək olar? Dünya belədir, belə qurulub, bu istiqamətdə inkişaf edir- insan haqları, etnik və mədəni azlıqların problemləri prioritet təşkil edir...

Bu dünyadakı ümumi tendensiya. Biz onu dəyişmək iqtidarında deyilik. Elə həmin Avropa Parlamentində Dağlıq Qarabağla bağlı neçə qətnamə qəbul edilib? Bunları unutmamaq olarmı?

Təbii ki, biz də Qarabağ probleminə ümumi münasibətdən razı deyilik. Hətta çox narazıyıq. Ən azı ona görə ki, Qərb heç olmasa Ukrayna məsələsində tutduğu birmənalı mövqeyi elə Qarabağ probleminə münasibətdə nümayiş etdirə bilirdi! Hətta Abxaziya və Cənubi Osetiya problemlərinə daha dəqiq və aydın münasibət var, nəinki Qarabağ probleminə!

Səbəb? Səbəb heç də müsəlman-xristian söhbəti deyil. Məsələ bundadır ki, ermənilərin dünyadakı proseslərə təsiri daha artıqdır. İnanın, orta statistik amerikalı bəlkə də heç bilmir ki, xəritədə Ermənistan harada yerləşir. Amma lobbı var, o, siyasətçilərlə, qərarlara təsiri olan insanlarla işləyir...

Siz elə bilirsiniz bütün amerikalılar İsraili sevirlər? Təbii ki, yox. Amma çox möhtəşəm yəhudi lobbisi var, onlar da siyasətçilərlə işləyirlər...

İndiki kimi yadımdadır, Wikileaksda belə bir detal vardı. ABŞ prezidenti demişdi ki, mən hər gün İsrailin baş naziri ilə danışmağın əzabını yaşayıram. Bu adama qılsaydı bəlkə də o, İsrail sözünü unudardı. Amma siyasət onun arzu və istəklərindən asılı deyil, reallıqlar var, yəhudi əsilli seçicilər və möhtəşəm lobbı var...

Bu aspektdən baxanda dünyada təsadüfi heç nə yoxdur. Dünya mürəkkəbdir. Mən güman etmirəm ki, Azərbaycan siyasətçiləri bunu bilmir. Bilirlər. Onlar özləri Azərbaycanın içində elə bir qəliz siyasət qurublar ki, dünyanın qəlizlikləri onları əsla təəccübləndirməməlidir. Bəli, bu adamlardan soruşmaq lazımdır ki, siz özünüz nə vaxt ədalətli, nə vaxt düzgün oldunuz ki, indi bunları dünya siyasətindən umursunuz?..

“Azərbaycan İŞİD-ə qarşı koalisiyaya qoşula bilər”

Ekspertin fikrincə, təklif gəlsə, rəsmi Bakı təhlükəsizlik və kəşfiyyat sahəsində koalisiya ilə əməkdaşlıq edəcək...

Ötən həftə Parisdə 26 dövlətin qatıldığı geniş konfransda dövlətlərin Yaxın Şərqdə İŞİD-ə qarşı mübarizəsi ilə bağlı müzakirələr keçirilib. Bu toplantı sentyabrın 11-də Səudiyyə Ərəbistanının Ciddə şəhərində keçirilən İŞİD-ə qarşı yeni koalisiya danışıqlarının davamı da hesab oluna bilər. ABŞ hökuməti isə İŞİD-lə mübarizə məqsədilə geniş koalisiya qurulması cəhdlərini davam etdirir.

Paris konfransında çıxış edən İraq prezidenti Fuad Masum koalisiya ölkələrinin İŞİD-ə qarşı çevik və mütəmadi hava zərbələri endirməyə çağırıb. İraq prezidenti xəbərdarlıq edib ki, dərhal tədbir görülməyə, islamçı yaraqlılar daha böyük əraziləri tutacaq. O, İŞİD-in maliyyə mənbələrini kəsməyə və qanunvericiliklə onların müxtəlif ölkələrdən könüllülər cəlb etməsinin qabağını almağa çağırıb.

Paris konfransından sonra Fransa hərbi hava qüvvələri İŞİD mövqelərini bombalamağa başlayıb. Bu, artıq beynəlxalq koalisiyanın yarandığını təsdiqləyən əlamətdir. ABŞ hökuməti 40 yaxın dövlətin İŞİD-ə qarşı müharibə koalisiyasına qoşulacağını elan edib. Əcəba, bu koalisiyada Azərbaycan da olacaqmı? Türkiyə məlum olduğu kimi Mosul konsulluğu əməkdaşlarının girovluqda olduğunu əsas götürərək koalisiyada olmaqdan imtina edib. Ancaq ötən şənbə günü girovlar azad edildiyi üçün qonşu ölkə ilə bağlı yeni durum yaranıb.

Azərbaycanın yeni koalisiyaya qoşulub-qoşulmamağı ilə bağlı hökumət hələ ki susur. Doğrudur, Azərbaycan hökuməti ABŞ daha əvvəl yaratdığı beynəlxalq anti-terror koalisiyasında iştirak edib. Ancaq hazırda durum bir az fərqlidir. Üstəlik hələlik Bakıya bu barədə rəsmi təkliflərin olub-olmadığı da aydın deyil.

Siyasi şərhçi Elxan Şahinoğlunun fikrincə, indi əsas sual Amerikanın Azərbaycanı yeni koalisiyaya dəvət edib-etməməsi ilə bağlıdır. Əgər dəvət olarsa, o zaman bu, yeni situasiya yaradacaq: “Əsas vəzifə Amerikanın Azərbaycana belə bir təklifi etməsidir. Hələlik belə bir xəbər yoxdur. Əgər 40 ölkə qoşulubsa yəqin ki, bizə də belə bir təklif olacaq. Gürcüstana təklif edilib artıq. Çünki ötən həftə ABŞ müdafiə naziri və başqa yüksək hərbi rütbəli şəxslər Gürcüstana səfər edib. Bu mənada əgər qarşıdakı günlərdə Amerikadan Azərbaycana yüksək səviyyəli heyət gəlsə, deməli təklif bizə də olacaq. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Əfqanıstan və İraq koalisiyasında iştirak edib. Bu istiqamətdə təcrübə var”.

E.Şahinoğlu deyir ki, Azərbaycan İŞİD əleyhinə koalisiyaya aktiv üzv kimi olmasa da, qoşulacaq: “İŞİD terrorunun Azərbaycana da təsiri var. Azərbaycan vətəndaşları Suriyada. İraqda İŞİD tərkibində döyüşür. Bundan başqa ölkə daxilinə təsirləri var, dini radikalizm artır. Bu mənada fikrimcə, Azərbaycan hakimiyyətində də İŞİD narahatlığı var, düşünürəm ki, artıq hökumət içində müzakirələr gedir. Ancaq Azərbaycanın koalisiyanın aktiv üzvü kimi hərbi əməliyyatlara qatılacağını, Amerika və Fransa kimi bombardman həyata keçirəcəyini güman etmirəm. Koalisiyada bir aktiv üzvlər, bir də passiv üzvlər olacaq. Fikrimcə, Azərbaycan da təhlükəsizlik, kəşfiyyat sahəsində koalisiya ilə əməkdaşlıq edə bilər”.

□ KƏNAN

Dünya və ən əsası Türkiyə İŞİD girovluğundan azad edilən 49 türk diplomatı müzakirə edir. “İslam dövləti” terror qruplaşmasının İraqda diplomatları girov götürməsi ilə başlanan qarşıdurmalar davam etdiyi bir vaxtda, 110 gün sonra onlar azad ediliblər.

Türkiyənin Urfa şəhərinə gətirilərək təhvil verilən diplomatların sərbəst buraxılması ətrafında müxtəlif mülahizələr səslənir. Belə iddialar irəli sürülür ki, prezident Tayyib Ərdoğanın İŞİD-ə qarşı NATO koalisiyasına qoşulmaması həlledici dönüş olub. İŞİD Türkiyənin ona qarşı hərbi əməliyyatlarda iştirak etmədiyini görüb, diplomatları azad edib. Amma başqa versiyalar da səslənir.

Girovların xilas edilməsində ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin bir həmləsi olduğu qeyd edilir.

ANS-in verdiyi məlumatla görə, AKP-nin Qaziantep millət vəkili Şamil Tayyar sosial şəbəkədəki səhifəsində yazıb belə bir iddia ilə çıxış edib. Millət vəkili həmçinin bu vaxt ərzində doğru addımları atmış hökuməti və MİT-i (Milli Kəşfiyyat İdarəsi) təbrik edib.

“Türkiyəyə gətirilən diplomatlarımızı keçmiş olsun arzularını çatdırıram, hamımızın gözü aydın olsun. İŞİD əməliyyatında türklərin iştirak etməmə səbəblərindən biri girovlardı. Bu kritik prosedə azadlığa buraxılmaları CIA-nin (ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsi) bir həmləsidir.

Türkiyə ilə İŞİD arasında əlaqə yaranan ağılsızlar hər halda yeni oyunu gördülər. İŞİD tələsinə sazən kimi tullanmayıb ABŞ-ı küncə sıxışdırın, diplomatlarımızı xilas edən hökumətimizi və MİT-i təbrik edirəm”.

Deputat Fazil Mustafa isə axar.az-a buna dair açıqlamasında Türkiyə ilə silahlı təşkilat arasında razılaşma olduğunu istisna etməyib. Deputat diplomatların MİT-in əməliyyatı ilə girovluqdan qurtarıldığını inanmadığını da qeyd edib: “Onların MİT-in əməliyyatı nəticəsində azad olunması inandırıcı görünür. Çünki həmin bölgələrdə hələ ki, İŞİD məğlub edilməyib və o qədər insanı rahatlıqla bu terrorçu gücün əlindən çıxarmaq imkansız görünür. Hansısa razılaşmanın olmasını istisna etmirəm. Ola bilsin ki, bu, Türkiyənin koalisiyaya qoşulmamaq barədə addımına İŞİD-in cavab jestidir. Ancaq bundan sonra Türkiyənin işi daha da çətinləşəcək”.

F.Mustafanın fikrincə, Türkiyə həddən artıq çətin seçim qarşısındadır: “Koalisiyaya qoşulsa, PKK və peşmərgə ilə eyni mövqedə hərəkət etməli olacaq. Bu isə bir çox hallarda Türkiyənin faydasına olmaya bilər. Qoşulmasa, adı hər zaman İŞİD-ə dəstək verən ölkə kimi çəkiləcək və lüzumsuz təzyiqlərlə üz-üzə qalacaq. Hazırda Türkiyənin İraqda oynaya biləcəyi türkman kartı da xeyli zəiflədi və bundan sonra nə baş verəcəksə, bu, əsasən, kürdlərin mövqeyinin daha da güclənməsinə gətirəcək. PKK-nın məktəbləri yandırması faktları da göstərir ki, çözüm sürəcinin də sakit mərcəda davam etmə perspektivi yoxdur”.

Politoloq Qabil Hüseynli “Yeni Müsavat”-a şərhində qeyd etdi ki, girovların azad olunması təəccüblüdür. Siyasi şərhçi deyir ki, baş konsul 52 dəfə güllələnməyə aparılıb və Türkiyəyə mesajlar ötürülüb: “Bir neçə məsələdə Türkiyəni şantaj ediblər.

Türk diplomatların İŞİD girovluğundan qurtuluşunun şok təfərrüatları

49 diplomatın sərbəst buraxılmasında ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin rolu olduğu iddia edilir, xoş sonluğu Ərdoğanın qarşılığı sayanlar da var...

Fazil Mustafa: “Onların MİT-in əməliyyatı nəticəsində azad edildiyi inandırıcı görünür”

Qabil Hüseynli: “Türkiyə dərhal anti-İŞİD koalisiyasına qoşulmalıdır”

Onu da nəzərə almaq lazımdır ki, İŞİD-in içində Türkiyə vətəndaşları var. Bu təşkilatın “Əl-Nusra” qanadı, “Şam İslam” qanadı “Suriya Azadlıq Ordusu”nun tərkibində təlimlər keçiblər. Üstəlik, İŞİD-in içində Türkiyə ilə əlaqəsi olan, qardaş ölkədə müalicə olunmuş üzvləri var”.

Q.Hüseynli hesab edir ki, diplomatların buraxılmasında Türkiyə xeyli səylər göstərib: “Ola bilsin ki, Amerika tərəfindən də səylər göstərilib. Bu iddia doğrudursa, Türkiyə dərhal anti-İŞİD əməliyyatlarına qoşulmalıdır”.

Əks halda, bu, o deməkdir ki, Türkiyə İŞİD-lə ciddi bazarlıq edib. Ancaq girovların azad olunmasından sonra Türkiyənin əl-qolu açılıb, indi anti-İŞİD koalisiyasına qoşulmasına bəhanə qalmayıb. Türkiyə bu koalisiyaya qoşulmadığı halda NATO və Avropa Birliyi daxilində ciddi əngəllərlə baş-başa qala bilər”.

Politoloq güman edir ki, regionda Kürdistan dövlətinin yaranması təhlükəsi reallaşır və

ifadə edib. “Qəfildən ətrafımızı mühasirəyə aldılar, kameraları partlatdılar. Hücumdən dəqiqə yarım sonra oranı tərk etdik. Hardasa 45-60 saniyə ölümlə üz-üzə qaldıq. Silahı başıma dirdilər və otağımı açmağı tələb etdilər. Ancaq razılaşmadım. Otağımın görüntüsünü çəkmək istədim”, - deyərək türk diplomatı bildirib.

Baş konsulun sözlərinə görə, İŞİD üzvlərindən ölüm istəyiblər: “Onlara dedik ki, qadınlara, uşaqlara və bayrağımıza bir şey olsa, bizi öldürün. O müddətdə dəfələrlə yerlərimiz dəyişdirilirdi. Avtobusların pəncərələrini örtürdülər ki, bayırı görə bilməyək”.

Bizim tərcüməçimiz var idi və yerimizin dəyişəcəyini söyləyirdi. Hamımızı bir yerdə aparırdılar, 46 nəfər idik. Biz əsasən işıq olmayan, qapalı yerlərdə saxlayırdılar. Bu vaxt ərzində yarımda bir mobil telefonu vardı və ölkəmizə xəbər vermək lazım idi. Mənə kömək edən bir dostum oldu”.

Öztürk qeyd edib ki, 65 gün eyni yeməyi yeyiblər: “Qida məsələsi az idi. Hamımız çəki itirdik, mən 14 kilo ariqlaşdım. Bəzən televizora baxmaq şansımız olurdu. Bəzən də aylarla izləyə bilmirdik. Bu müddətdə baş kəsmə videolarını izlədik. Bizim ovqatımızı korlamaq üçün bu səhnələri bizə də göstərdilər”. Səfir deyib ki, ümumilikdə onlara təhdid olsa da, işgəncə verilməyib: “Biz girov düşdüyümüz vaxtda ətrafımızda bombalar partlayır, hücumlar təşkil olunurdu. Sərhədə qədr bilmirdik ki, bizi sərbəst buraxacaqlar”.

Onların dediyi heç nəyə inanmırdıq. Sərhədə gələndə hörmətli baş nazirimizə xəbər vermək istədim və zəng etdim. Baş nazirimiz telefonu açar-açmaz, “xoş gəldiniz, Öztürk” - dedi. Bizim azad edilməyimizdə əməyi olan hər kəsə minnətdaram”.

Türkiyə iqtidarı ilə “kəllə-kəlləyə gələn” “Hizmət” hərəkatının lideri Fəthullah Gülenin də İŞİD-in qaçırdığı türk girovlarla bağlı açıqlaması yayılıb. F.Gülen deyir ki, bu xəbər onları sevincə qərç edib. O, dövlət işçilərinə təşəkkür edib.

□ Emil SALAMOĞLU

Rusiya və Qərb arasında Ukrayna böhranına görə qütbləşmənin dərinləşməsi, sözsüz ki, Qarabağ probleminin dinc nizamlanmasına görəli olan Minsk Qrupunun da işini iflic edib. İxtilafın həllində Moskva ilə Vaşinqton və Paris arasında təşəbbüskarlıq uğrunda gizli-açıq yarışın getməsi, ən son olaraq amerikalı vasitəçi Ceyms Uorlikin münaqişə bölgəsinə təkbəşinə səfər etməsi bunun növbəti təzahürü sayıla bilər.

Belə görünür, Rusiya ilə Qərb arasında Qarabağ anlaşmasına hələ çox var. Hətta belə bir şey olsa belə, şübhə yox ki, Kremlin hansısa məsələdə geosiyasi güzəştinin qarşılığı olaraq gündəmə gələcək. Bunun isə hələlik iştirakı da yoxdur. Əslinə qalsa, Azərbaycan üçün həmsədrlərin turist səfərlərindənə, başqa bir formatın tapılması daha məqbuldur. Əsas səbəb bəllidir - nəticəsizlik.

Digər mühüm amil kimi vasitəçilərin neçə illik fəaliyyətindən sonra hazırladıqları və baza sənədi adlandırdıqları "Madrid prinsipləri"dir. Həmin prinsiplərdən biri faktiki surətdə separatçı ermənilər üçün öz müqəddəratını təyin etmə hüququ nəzərdə tutur. Bu isə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü altına qoyulan "gec partlayacaq bomba" hesab oluna bilər.

Təsadüfi deyil ki, erməni tərəf neçə vaxtdır bu prinsipdən möhkəm yapışmış və beynəlxalq toplantılarda yeri gəlmiş-gəlməmiş, onu xatırladır. O üzdən İrəvan Minsk Qrupuna xitam verilməsinin qəti əleyhinədir, çünki fərqi yoxdur ki, yeni formatda analoji müddəyə nail olmaq asan olmayacaq. Üstəlik, məsələyə dair beynəlxalq sənəd və qətnəmələrin hamısında, son olaraq isə NATO-nun Uels sammitinin yekun bəyannaməsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü dəstəklənir. Söz düşmüşkən, rəsmi İrəvan sammitdən sonra Minsk Qrupunun saxlanması haqda daha ucadan və narahatlıqla danışmağa başlayıb.

Yaranmış vəziyyətə Minsk Qrupunun rusiyalı həmsədri İqor Popovun yanaşması da maraqlı görünür. APA-ya müsahibəsində o,

"Minsk Qrupu öz missiyasını çoxdan başa vurub"

Rusiya ilə Qərb arasında Qarabağ təşəbbüskarlığı uğrunda güclənən mübarizə və fərdi vasitəçilik yeni danışıqlar formatını zəruri edib; təzə format Azərbaycanın da marağındadır, çünki...

önce danışıqlarda durğunluq müşahidə olunması fikri ilə razı olmadığını deyib: "Əsas odur ki, uzunmüddətli fasilədən sonra prezidentlər yenidən eyni masa arxasına oturdular. Proqnoz verməyəcəyəm, lakin hesab edirəm ki, Parisdə gözlənilən görüş Soçidə bərpa olunan və Uelsdə davam etdirilən işə vacib əlavə olacaq".

Lakin rusiyalı vasitəçi Minsk Qrupunun gücsüzlüyünü də etiraf etməli olub. Onun sözlərinə görə, "münaqişənin nizamlanması ilə tərəflər məşğuldur, həmsədrlər isə vasitəçilik edirlər". Halbuki, münaqişə tərəfləri problemin həllini məhz həmsədr ölkələrdən gözləyir. Doğrudan da sülh prosesi ilə tərəflərin özləri məşğul olmaq iqtidarında olsaydı, Minsk Qrupuna da lüzum qalmazdı.

Həmsədrlərin irəli sürdüyü son həll müddəaları isə ən azı ikibaşlıdır və iki aparıcı beynəlxalq prinsipin hansına üstünlük verdiyini birmənalı əks etdirmir. Popovun açıqlamasında da pro-

sesi irəli aparacaq bu mühüm məqam aydınca görünür. Sitat: "Danışıqların təməlinə gəldikdə bu təməl məlumdur və 2009-2013-cü illərdə həmsədr ölkələrin prezidentlərinin bəyannamələrində əks olunub. Xatırladım ki, söhbət BMT Nizamnaməsi və Helsinki Yekun Aktının əsas prinsiplərindən, xüsusən də güc tətbiq etməmək, ərazi bütövlüyü, bərabərlik və xalqların öz müqəddəratını təyin etməsi prinsiplərindən, habelə Dağlıq Qarabağın yekun statusunun müəyyənləşdirilməsi, onun müvəqqəti statusu, ərazilərin qaytarılması, qaçqınlar məsələsi, Dağlıq Qarabağla Ermənistan arasında dəhliz, sülhməramlı əməliyyat kimi məsələlərlə bağlı müddəalardan gedir. Bütövlükdə bu təməli inkar etməməklə, tərəflərin onun tərkib elementlərinin həyata keçirilməsi ardıcılığına fərqli yanaşırlar. Hazırda bu təməlin dəyişdirilməsi, yaxud hansısa yeni elementlərin tətbiqindən söhbət getmir".

İş də ondadır ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü təmin ediləcəksə, Dağlıq Qarabağ üçün atılacaq addımları müzakirə etməyə imkan verən dərin tariximiz var. Ona görə də ölkəmizin rəhbərliyi Bakı və İrəvanla əlaqələrindən istifadə edir ki, Minsk Qrupu həmsədrləri ilə razılaşdırılmış yanaşmalar çərçivəsində Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin üçtərəfli formatında da həll yolları axtarılıb tapılsın.

Rusiya diplomat "hazırda təməl prinsiplərinin dəyişdirilməsi, yaxud hansısa yeni elementlərin tətbiqindən söhbət etmədiyini" söyləyir. Yəni bundan sonra da səmərəsiz danışıqlar, işğalçı Ermənistan bu prinsiplərdən möhkəm yapışmış spekulasiya etməsi davam edəcək. Deməli, bölgədə müharibə ehtimalı da azalmayacaq.

"Ermənistan ya Rusiya ilə olacaq, ya da mövcud olmayacaq..."

Putinin "danışan" adamı İrəvanı hədələdi

Aleksandr Duqin

Rusiya "Avrasiya" hərəkatının lideri, prezident Vladimir Putinin "danışan dilləri"ndən olan politoloq Aleksandr Duqin Ermənistan haqda yenə də sərt ifadələr işlədib. musavat.com-un erməni KİV-ə istinadən verdiyi xəbərdən görə, qonşu ölkə KİV-ə müsahibəsində o bildirib ki, "Ermənistan Qafqaz və xristian ölkəsi kimi yalnız Avrasiya məkanına mənsubdur".

"Ermənistan ənənəvi olaraq Avrasiya geosiyasi xəritəsində yer alıb. Ona görə də onun yeri Avrasiyadır, ayrı yeri, sadəcə olaraq, yoxdur. Ya Ermənistan Avrasiya (Avrasiya Birliyi -s.s.) ölkəsi olacaq, ya da ümumiyyətlə, mövcud olmayacaq. Ancaq hansı ritmdə, hansı dinamikada, nə vaxt bu baş verəcək, söyləməkdə çətinlik çəkirim, çünki Ermənistanın inteqrasiyası az vaxt da apara bilər, uzun zaman da. Bu, şəraitdən asılı olacaq" - deyib Duqin.

Onun qənaətinə, hər bir erməni avrasiyalı olmalıdır: "Başqa variant mümkün deyil. Mən İrəvanda tez-tez oluram və görürəm ki, hətta erməni ziyalıları arasında da belə dəqiq yanaşması olanlar yoxdur. Bu isə prosesi ləngidir... Ermənistanın mövcudluğunun əsas qarantı Rusiyadır".

Artıq payız fəslinin ilk gününü yaşayırıq. Fəsil dəyişikliyi, təbii ki, insanların zahiri görkəmində də özünü büruzə verir. Söhbət, təbii ki, dəbdən gedir. Hər birimiz üçün bu mövsümdə geyimlərdə istifadə olunaçaq rənglər, dəbin hansı formada olacağı və sairə böyük maraq kəşb edir.

Artıq 2014-2015 payız-qış mövsümünün əsas çalarları məlumdur. Bu mövsümdə də 60-cı illərin təsirlərini hiss etmək mümkün olacaq. Qısa birtənlü donlar, kostyumlar, uzun plajlar və sairə. Qısa donlar, uzun çəkmələr, geniş yaxalıqlar bu mövsüm xanımları 60-cı illərə səyahətə aparacaq. Həmçinin, bu il payız-qış vitrinlərini fərqli parçalarla kombinasiya edilən və bütünlən yubka modelləri bəzəyəcək. Rəng çaları arasında ağ, yaşıl, sarı rənglərin çalarları əsas yer tutacaq. Xanımları qızılı rəng sevgisi getdikcə böyüyür. Gecə və gündüz geyinilə bilən qızılı geyimlər iddialı görünməyi sevən xanımlar üçün dəbdə olacaq. Zoğalı rəngdə dodaq boyası, donlar, aksesuarlar mövsümün dəb trendləri arasında olacaq.

Bu mövsüm zeytun yaşılı hər bir qadının qarderobunda olacaq. Bundan başqa, bənövşəyinin müxtəlif çalarları bu mövsümün trendləri arasında özünəməxsus yer tutacaq. Romantikanın bir qolu olan krujevalar 2014-2015 payız-qış mövsümündə yenə dəbdə olacaq. Krujevalar xanımları çox çəkici göstərdiyi üçün qadın qarderobunun göz bəbəyi hesab olunur.

Son illərdə xanımların əvəzlənməz seçimi olan dəri parçalar yeni mövsümdə də aktuallığını qoruyub saxlayacaq və dəri yubkalar, pencəklər, şalvarlar podiumlarda diqqət çəkəcək. Keçən ilki kimi bu il də damalı geyimlər xüsusi diqqət çəkir. Lakin bu qış damalı geyimlərin nəzərə çarpan dəlisov rəngləri deyil, daha yumşaq və sakit rəngləri aktualdır. Dizaynerlərə görə, 2015-ci il üçün ən dəbdə olan parça məxmərdir. Romantik toxunuşlu məxmər parçaları bu il isti rənglərdə görəcəyik. Paltar, şalvar, pencək və yubka kimi geyim parçalarında fərqli seqmentlər, məxmərin cazibəsi ön plana çıxır. Jilet, gödəkcə və boğazlı koftalar, müxtəlif hörgülər 2015-in qış modasının əvəzlənməzləri sayılır. Məxmər parçadan tikilən kombinezonlar, donlar vitrinləri bəzəyəcək. Soyuq qış günlərində xizək şığılı xanımları bürüyəcək. Qar dənələri, paxlava naxışlar, toxunma, yun köynəklər, şəflər, papaqlar qış tətillində bizə dəblə ayaqlaşmağa kömək edəcək. 2014-2015-ci ilin payız-qış mövsümündə qış tükləri həm geyimlərdə, həm də aksesuarlar-

2014-2015 payız-qış dəbi 60-cı illərə aparacaq...

Paytaxt mağazalarının vitrinlərini artıq bu ilin dəbi bəzəyir, qiymətlər isə əl yandırır

da olduqca çox istifadə olunub.

Bu mövsümdə də əlvan rənglər bizi tərk etməyəcək. Belə ki, qış qarderobunda zərif çəhrayı, açıq mavi və pastel tonları yer alacaq. Qışın soyuq havasında qəlbimizi isidəcək, bütün diqqətləri üzərimizə toplayacaq. Ədyala bənzəyən pançolar soyuq günlərdə bürünmək üçün ən ideal geyimlərdir. Üzərində etnik və hündəsi naxışlar olan pançolar obrazınıza fərqlilik bəxş edəcək. Pastel tonları ilə qışın sərt havasını yumşalda bilərsiniz. Klassikanın rəngi ağ-qara həmişəki olduğu kimi dizaynerlərin kolleksiyasında öz yerini tutur. Bu il cinslərdə öz aktuallığını qoruyub saxlayacaq. Kişilər üçün isə yeni mövsümdə parça geyimlər dəbdə olacaq.

Güclü cinsin nümayəndələri tünd rəngi, tünd göy, qəhvəyi və bej tonlarına üstünlük verəcəklər. Onlar üçün qaydan dəb nümunəsi isə jiletlər olacaq.

2014-2015 payız-qış mövsümündə dəbdə olacaq ayaqqabı modellərinə gəlincə isə dəbli ayaqqabı kolleksiyalarını bir trend birləşdirir ki, bu da cah-caldır. Bu mövsümdə payız üçün uyğun olmayan parlaq rəngli ayaqqabılar dəbdədir. Bu ayaqqabı modellərində parıltılı daş və muncuqlar üstünlük təşkil edəcək. Rənglərə gəlincə isə açıq-göy, zümrüdə, bənövşəyi, tünd qırmızı, bənövşəyi, çəhrayı, ağ və çaxır rəngdə olan ayaqqabılar dəbdə olacaq. Qara və qəhvəyi rəngli ayaqqabılar parlaq dekorla tamamlanırsın ki, bu da

lərə yönələcək. Gözləri vurğulamağın ən asan yolu isə qara qələm və ya laynerdir. Bu yayın dəbi olan qalın və rəngli qolbağlar geyimlərinizi tamamlayacaq ən yaxşı köməkçi aksesuarınız olacaq.

2014-2015 payız-qış dəbinin paytaxtın geyim mağazalarında olub olmadığını və qiymətlərini öyrənmək üçün bir neçə geyim dükənina baş çəkdik. İlk baş çəkdiyimiz məkan Sahil metrosu yaxınlığındakı "Lady Sharm" geyim mağazası oldu. Mağazanın vitrinində demək olar ki, bu ilin dəb kolleksiyasını əks etdirən geyimlər yer alırdı. Mağazada daha çox qızılı və zeytun yaşılı rəngdə olan geyimlər üstünlük təşkil edirdi. Qiymətlərə gəlincə, qızılı rəngdə geniş yaxalıqlı sadə köynəyin qiyməti 49-70 manat arasında dəyişirdi. Plaş və donlar isə 90 manatdan başlayırdı. Digər baş çəkdiyimiz geyim mağazalarında da bu ilin dəbini görmək mümkün idi. Ancaq burada da qiymətlər olduqca baha idi. Baş çəkdiyimiz ayaqqabı dükənində isə bu ilin dəbini əks etdirən laklı dəri ayaqqabılar 70 manatdan başlayırdı. Qeyd edək ki, paytaxt mağazalarındakı geyimlərdə daha çox üstünlük təşkil edən rənglər sarının müxtəlif çalarları və zeytun yaşılı idi. Göy, bənövşəyi və bu ilin dəbi olan digər rəngli geyimlərə isə az təsadüf etdik.

Makiyaj və saç düzümündə isə bir neçə mövsümdür başlayan sadəlik tendensiyası davam edəcək. Saçlarda hörüklərin müxtəlif növlərini tez-tez görə-cəyik. Bu saçlardan həm gündəlik həyat, həm də ziyafətlərdə asanlıqla istifadə etmək olar. Makiyajda isə bütün diqqət göz-

□ Günel MANAFLI
Fotolar müəllifindir

Şəkidə Lütfuli Abdullayevin büstü açıldı

Gülüş ustasının qızı atası barədə hansı xatirələri danışdı?

Azərbaycanın xalq artisti Lütfuli Abdullayevin 100 illik yubiley münasibəti ilə gülüş ustasının Şəkidə büstünün açılışı olub. Şəkidə dünyaya göz açmış "gülüş kralının" qızları, əməkdar artist Xurşud Abdullayeva və rejissor Gülnarə Abdullayevanın dəvəti ilə "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı da Kiş kəndinə gedən yolda, M.Ə.Rəsulzadə küçəsi ilə L.Abdullayev küçəsinin kəsişməsində keçirilən mərasimdə iştirak edib.

Yerli əhəlinin böyük maraqla izlədiyi tədbiri Şəki şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elxan Usubov açdı. Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi, Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti və Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının təşkilatçılığı ilə keçirilən I Şəki Beynəlxalq Teatr Festivalının sonuncu gününün L.Abdullayevə həsr olunması, Azərbaycan xalqının unudulmaz sənətkara hörməti barədə danışan icra başçısı sözü Mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Ədalət Vəliyevə verdi.

Çıxışı ərəfəsində Üzeyir Hacıbəyovun doğum gününü də xüsusi vurğulayan Ə.Vəliyev ölkədə mədəniyyət gündəminin zənginliyini qeyd etdi.

O, prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə L.Abdullayevin 100 illiyinin təntənəli şəkildə qeyd olunmasının böyük

sevincə səbəb olduğunu bildirdi:

"Nəhayət L.Abdullayevin möhtəşəm büstü onun 1914-cü ildə dünyaya gəldiyi Şəki şəhərində açıldı. Azərbaycan teatr sənətinin inkişafına bütün varlığı ilə xidmət etmiş sənətkarlardan biri olan Lütfuli Abdullayevin soyuq büstünün yerli insanların isti nəfəsi ilə daim əziz tutulacağına inanırıq".

Azərbaycan Teatr Xadimləri İttifaqının sədri Azərpaşa Nemətov isə öz çıxışında Lütfuli Abdullayevi Çarli Çaplinlə müqayisə edərək, onu "Azərbaycanın komediya ustası" adlandırdı.

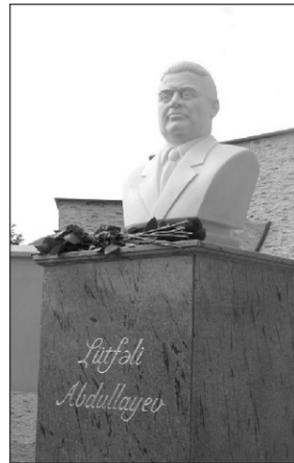
"O mənim üçün çox əziz və doğma bir insan idi" söyləyən Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru Fərhad Bədəlbəyli L.Abdullayevlə bağlı xatirələrindən danışdı.

Sənətkarın çox mülayim və xeyirxah təbiətə malik olduğunu xüsusi qeyd edən F.Bədəlbəyli L.Abdullayevin onun atası ilə dostluq əlaqələrinin olduğundan da danışdı.

Ə.Vəliyevin təqdimatı ilə son söz sənətkarın qızı X.Abdullayevaya verildi.

"Bu gün mənim üçün ən xoşbəxt gündür. Bir il ərzində Bakıda çox tədbirlər keçirilib. Bacımla ən böyük arzumuz ata-

mızın adını Şəki şəhərində əbədiləşdirmək idi. Və bu gün bu gerçəkləşdi. Prezidentə, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinə, Şəkinin İcra Hakimiyyətinə, heykəltəraş Nadir Eminova təşəkkürümü bildirirəm".

Mərhum sənətkarın rol aldığı musiqili tamaşaların sədaları ilə büstün açılışı baş tutdu.

Tədbirdən sonra keçirdiyi duyğularını bizimlə bölüşən G.Abdullayeva bu anı illərdir

gözlediklərini söylədi. Atasını xarakterizə edən, mərhumun qızı L.Abdullayev barədə bunları dedi: "Xaraktercə atam çox ciddi adam idi. Lakin bizə, uşaqlarına qarşı bu ciddiliyi göstərməyib. Anamız çox ciddi qadın idi. Atama deyəndəki "sən də uşaqlara qarşı ciddi ol" o deyirdi ki: "mən bilmirəm onların toyunu görəcəm, ya yox. Ona görə mən onlara qarşı ciddi ola bilməyəcəm, sən o ciddiliyi göstər"

Onların incəsənətə meyl etmələrində atasının müstəsna rolu olduğunu deyən G.Abdullayeva heç vaxt L.Abdullayevin onları səhnəyə qoymadığını da vurğuladı:

"Mənim baletə çox meylim var idi. SSRİ xalq artisti rəhmətlik Qəmər Almaszadə məni öz komandasına götürmək istəyirdi. Atam bircə dəfə dedi ki: "Mənim qızım heç vaxt səhnədə oynamayacaq".

Atası ilə bağlı maraqlı xatirələrindən birini bizimlə bölüşən G.Abdullayeva belə bir hadisə nəql etdi: "5-6 yaşım olardı. Ciddi xəstələnmişdim. Anamla birlikdə xəstəxanada 20 gün yatdım. Ordan çıxanda, atam bizi evə apardı. O vaxt Karqanov küçəsində böyük və yeganə oyuncaq mağazası var idi. Atam mağazanın qarşısında maşını saxlayıb məni ora apararaq dedi: "Ürəyin nə istəyir götür". Mən də dedim ki: "Hər şey xoşuma gəlir". Atam "zavmaq"ı çağıraraq

dedi nə varsa hər oyuncağı bizə götürün. Beləliklə atam bütün oyuncaqları mənə almışdı".

Açılış mərasimindən sonra tədbir Şəki Dövlət Dram Teatrına yollandılar.

L.Abdullayevin xatirəsinin əbədiləşdirilməsi mərasimində Bakıdan gələn qonaqlar sırasında Azərbaycan Dövlət Musiqili Teatrının direktoru Əliqismət Lalayev də vardı.

"Bu gün Azərbaycan mədəniyyət tarixi üçün, Azərbaycan teatrı üçün çox önəmli gündür. Xalqımızın sevimli sənətkarı böyük artistimiz, xalq artisti Lütfuli Abdullayevin büstü öz doğma yurdunda açılır" deyən, Ə.Lalayev sənətkarla bağlı fikirlərini bölüşdü.

L.Abdullayevin Musiqili Komediya Teatrında yubiley gecəsinin quruluşçu rejissoru Cavid İmanverdiyev də sənətkarla bağlı ürək sözlərini dedi: "İnsan düşüncələrinin 50-60 faizini həyata keçirdəndə özünü xoşbəxt hiss edir. Biz Lütfuli Abdullayevin yubiley gecəsində düşüncələrimizin 75-80 faizini həyata keçirməyimizə baxmayaraq özümüzü xoşbəxt hiss edə bilmirdik. Mən anlamırdım bu boşluq nədir. Daha sonra başa düşdüm ki, bu ona görədir ki, biz heç vaxt Lütfuli Abdullayev zirvəsinə çata bilmərik. Bu elə böyük zirvədir ki, ora çatmaq qeyri-mümkündür. O, hər yolu ilə əfsanə yaradıb".

□ Fəridə ABDIYEVA, Şəki

Azərbaycanda orta aylıq əməkhaqqı insanların gündəlik yaşam tələblərinə cavab vermir. Bazarlarda qiymətlər hər ay bahalaşsa da, əmək haqları 5-10 faizlə artırılır. Bir neçə gün öncə bu məsələyə toxunan deputat Hadı Rəcəbli bildirib ki, onun da aylıq əməkhaqqı tələbatlarını ödəmir: "İnsanlar çox zaman deyir ki, pensiyam mənə çatmır. Mən də sizə deyirəm ki, heç mənim aldığı maaş mənə çatmır".

H.Rəcəbli deyib ki, maaşı orta pensiyadan 5 dəfə çox olsa da, yenə də onun tələbatını ödəmir.

Qeyd edək ki, hazırda millət vəkillərinin aylıq əməkhaqları 1950 manat təşkil edir. Əgər bu məbləğdə pul deputatın tələbatlarını ödəmirsə, o zaman aylıq əmək haqqı 400 manatı keçməyən əksər peşə sahibləri necə dolanırlar?

"Yeni Müsavat" bu sualla müxtəlif peşə sahələrində çalışan paytaxt sakinlərinə müraciət edib.

Gözəllik salonunda çalışan Gülnarə Səlimova deyir ki, 300 manat maaşla həm kirayə qalır, həm də iki uşaq saxlayır: "Necə olur ki, biz qəpiq-quruşla ailə dolandırırıq, onlar isə 2 min manat pulla maddi tələbatlarını ödəyə bilmirlər. Deməli, bir az pul görəndən sonra dəbdəbəli həyat sürmək istəyirlər və bu pul onlara bəs eləmir. Azərbaycanda ayda 1000 manat pulla normal yaşamaq mümkündür. Ancaq biz heç bunun yarısını da qazana bilmirik".

Jurnalist Rəyayə Rəfiyeva deyir ki, onun da aldığı maaş problemlərini həll etmək üçün yetərli deyil: "Həm də maaşım deputat Hadı Rəcəblinin maaşından bir neçə dəfə azdır. Hər maaş alanda, hər borca düşəndə düşünürəm ki, bəs minimum əməkhaqqı ilə dolanan insanlar, qohumlarım, tanışlar indi neçənci insandan borc istəməyə hazırlaşsınlar. Bəs, deputat heç vətəndaşları, azından seçildiyi bölgənin insanların düşüncəsinə ki, onların aylıq maaşı nə qədərdir? Ümu-

Hadı Rəcəbli dolana bilmir, bəs camaat?

Jurnalist: "Hadı Rəcəblinin ağlamağı başa düşülən deyil"

Hadı Rəcəbli

miyyətlə, bu Hadı Rəcəblinin ağlamağı başa düşülən deyil, onun bir neçə villasının, onlarla dükanlarının, obyektlərinin olması barədə dəfələrlə məlumatlar, iddialar səslənib. O, niyə ağlayır ki? Həm də onun maaşı minimum əməkhaqqından, hətta orta aylıq əməkhaqqından dəfələrlə yüksəkdir. Deputat gerek hərdən xalq üçün də ağlasın..."

Kiçik sahibkar Şahin Məmmədov ayda qazandığı 500 manat maaşla ailəsini normal dolandırdığını deyir: "Mən təxminən aya 500-600 manat qazanıram. Normal dolanıram. Ancaq bəzən daha böyük məbləğ tələb oluna bilər. Məsələn, bir ailə üzvün xəstələnir və əməliyyat üçün 10 min manat lazımdır, təbii ki, aldığımız maaş buna yetməyəcək. Ola bilər ki, millət vəkili daha çox ehtiyaclar var, biz onu deyə bilmərik. Ancaq normal həyat üçün 2000 manat yetərlidir, hətta artıqdır".

Taksi sürücüsü Bəyendik Yolçuyev deyir ki, insanların maddi vəziyyəti o qədər ağırdır ki, taksiyə verməyə heç kimin

pulu yoxdur. "Yanacaq sərflədiyim pulu hesablamasaq, aylıq 300 manat gəlirim olur. Onunla necə ailə saxlamaq olar? Bəzi qidalar var ki, onların üzünə həsrətlik. Ayda iki dəne toy dəvətnaməsi gəlsə, bir aylıq maaşımız ona gedir. Bəs ailə acından ölməlidir?"

62 yaşlı pensiyacı Roza Kərimova da aldığı təqaüdü onun tələbatları üçün yetərsiz olduğunu deyir: "Yoldaşım rəhmətə gedib, ailəni mən dolandırırım. Başıqsız qadın üçün bunun nə qədər çətin olduğunu təsəvvür edərsiniz yaqın ki... Evin kirayə haqqı, kommunal xərclər, ərzaq, geyim və sair. Hələ xeyir-şər məclislerini də əlavə etsək, mənim hər ay aldığı 130 manat pensiya bunun yarısını belə ödəmir. Məcburam ki, bu yaşda haradaxadım işləyim. İndi iş axtarıram. Borcum-xərcim başdan aşır."

Makler Həsənağa Alcanov da aylıq əməkhaqqı ilə dolana bilmədiyi üçün qəribəliklər sırasındadır: "Əvvəllər Keşlə maşınqayırma zavodunda işləyirdim, orada travma almışam, indi əlilliyə görə 125 manat alıram. İki aydır maklerliyə başlamışam. 180 manat ofisin icarəsinə verirəm. Ayda 100 manat qazana bilmirəm. Ailəmiz 3 nəfərdir, onları güclə dolandırırım. Adıca et alıb yeyə bilmirik. İndi insanların əksəriyyəti belə yaşayır. Çox güclü təbəqələşmə gedir. Kimi 100-150 min manatlıq maşın sürür, kimisi 10 manat tapıb evinə et ala bilmir".

Orta məktəb müəllimi Almaz Salamova ayda 180 ma-

nat maaş alır. Deyir ki, məhələdəki bütün dükanlara borcu var: "Aldığım maaş heç gündəlik ərzaq almağa kifayət etmir. Bütün dükanlara borcumuz var. Ayın sonunu gözləyirik ki, maaşı ala və borcumuzu ödəyək. Sonra yenidən növbəti aya kimi başlayırıq niyə ərzaq almağa. İnsan öz həyatından, yaşayışından bezir. Bir tikə çörək almaq üçün nə qədər utanıb-qızarmaq olar. Bəzən yola çıxmağa 20 qəpiq tapa bilmirik. Minlərlə manat maaş alanlar da şikayət etsin, biz də..."

Qeyd edək ki, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, yanvar-iyul aylarında ölkə iqtisadiyyatında maddi çətinlik yaşayan işçilərin orta aylıq əməkhaqqı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 6,1 faiz artaraq 440 manat təşkil edib.

Sənaye, tikinti, nəqliyyat və s. sahələrdə işləyənlərin əməkhaqqı isə yanvar-iyul ayları ərzində 704 manat, tikinti kompleksində işləyənlərin əməkhaqqı 625 manat, nəqliyyat sahəsində işləyənlərin orta aylıq əməkhaqqı 545 manat, informasiya və rabitə sektorunda isə 726 manat təşkil edib.

Əməkhaqqı neft sektorunda 1756 manat, qeyri-neft sektorunda 407 manat, dövlət bölməsində 356 manat, özəl bölmədə 565 manat təşkil edib.

Millət vəkili Hadı Rəcəblinin də dedi ki, yuxarıda adını çəkdiyim peşə sahiblərindən əksəriyyəti aldığı maaşla nəinki sosial-mədəni tələbatlarını, gündəlik çörək pullarını belə çatdırma bilmirlər.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Bizim milli balıqlar...

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Uçana, qaçana, üzənə... əl uzadan hökumətlə üzübüzük. Heç birinin müstəqil hərəkət etmək hüququ yoxdur. Bir azdan havanı da balonlara doldurub satacaqlar bizə, inanırıq. O məlum-məşhur sözü xatırlayaq. "Oğurluq etməyin, yuxarıdakılar rəqabəti sevmir..." Bəli, sevmirlər. Siz bu ölkədə yaşayırsızsa, onların istədiyi markada geyimdən istifadə etməlisiz, mənfəətindən onların yararlanacağı məhsulları mədəyə ötürməlisiniz və sair. Marğa yatırlar, hansı mal nə qədər satılır, nə qədər "xodovoy" dur, dərhal milli bazara ondan çıxarırlar. Daha keyfiyyətsizini, amma xaricdən gətirilənlə aşağı-yuxarı eyni qiymətdə olanı.

Ötən həftə bazarlarda bəyəndiyimiz bir Türkiyə firmasının yorğan-balıqlarını axtarırdıq, tapamırdıq. Satıcılar dedilər, onun adını çəkəni vururlar. Bundan sonra Azərbaycan xalqı başını milli yastığa qoyacaq, milli yorğanlarla qızınacaq. Şanlı hökumətimiz belə buyurmuş. Amma qiymətlərə baxanda gördük ki, yoox, biz bunların istisinə qızınmayacağıq, əksinə, tüstüsünə kor olacağıq. Hətta çasıb Türkiyədən belə malları hədiyyə olaraq gətirənlər də günlərlə gömrük yolunu ölçür, ortaya tanış-biliş qoyaraq yorğan-döşək davası edirlər.

Adam hər dəfə belə mənzərələri görəndə əmin olur ki, bu ölkədə adına "iqtisadiyyat" deyilən sahənin anası zülüm-zülüm ağlayır. Azad bazar, rəqabət, maya dəyəri, xammal... tipli sözlər Azərbaycan dilinin lüğətindən silinib rəsmən. Dövlət İqtisadiyyat Universitetinin əmtəəşünaslıq fakültəsinin binəva tələbələri boş yerə 4 il ayaq döyürlər o qosqoca binaya. Boş yerə deməyim, hərdən "Torqovı"ya düşüb, şəkil də çəkirlər.

Ölkənin ayrı-ayrı iqtisadi sahələrini xəngəl kimi bölməyə. Əlinin cibi Vəlidən, Vəlinin cibi Pirvəlidən ayrılır. İşdi Məmmədli bu sahəyə girmək istəsə, əlini kəsərlər. Hesab edək ki, o "hamı yerli mal alsın, xeyir və təne qalsın" şüarını tətbiq edirlər. Baxmayaraq ki, həmin şüarı bazara çıxaranlardan biri "dövlətin mali dənidir, onu yeməyən donuzdu" şüarını da populyarlaşmışdı. O səbəbdən də pəhriz və turşu arasındakı dərin fəlsəfi əlaqəni qurmağı oxucuların öhdəsinə buraxırıq. Nəse, Türkiyə kimi iqtisadiyyatını yerli bazar məhsulları sayəsində dirçəltmiş bir ölkəni örnək götürsək, bəlkə də bu siyasət uğurlu ola bilərdi. Amma fikir verin, yerli məhsullarla xaricdən gətirilənlər arasında heç bir qiymət fərqi olmur. Uşağına Rusiya istehsalı olan yoqurt yedizdirmək istəyirsən, dərhal quldurbasanlar kimi həmin yoqurtu bazardan yığışdırıb, öz lərininkini piştaxtalara doldururlar. Sevdin Türkiyə firması südünü içmək arzusuna düşürsən. Bu da nə? Artıq bazarda yoxdu.

O gün Almaniya polisi məlumat yayıb ki, bəs onların ölkəsindən oğurlanmış bahalı avtomobillər Rusiya, Azərbaycan, Qazaxıstan, hətta Çində satılır. Bu problem bütün Avropa üçün xarakterikdir. Bəli, adımız bu şanlı siyahıda da var. Bəs necə olmalı idi? Xaricdən istədiyini marka maşını gətirmək bəyəm asandır? Az qala maya dəyərinə yaxın məbləğdə gömrük rüsumu ödəyirsən. Adamlar əllərində kalkulyatorla bir dəqiqənin içində sənə fokus göstərilir. Neçəni neçəyə vururlar, neçəyə bölürlər, anlamırsan. Məlum olur ki, sən bir maşın əvəzinə az qala iki maşının pulunu verəcəksən. Polad Alemdar kimi, bir nəfəri vururlar, əvəzində 4 nəfər ölür.

Ayağınızı yorğanınıza görə uzadın... Milli yorğan örtün, milli balıqda yatın. Unutmayın, Azərbaycanda yaşayırsız.

Avropadan Azərbaycana oğurluq maşınlar daşınır

Avropa İttifaqına üzv ölkələrin öz aralarında sərhədləri açması insanların sərbəst hərəkətinə imkan yaratmaqla bərabər, oğurların da əl-qolunu açır. virtualaz.org xəbər verir ki, "Rossia Today" (RT) telekanalı Avropa ölkələrindən oğurlanan avtomobillərin Azərbaycana daxil olmaqla bəzi keçmiş sovet respublikalarına daşınmasından bəhs edən reportaj yayıb.

"Mənim traktorumu və 13 danamı oğurladılar, xırda oğurluqların isə sayını artırırmışam. Oğurlar müştəkil şəkildə hərəkət edirlər və əllərinə nə keçdi oğurlayırlar. Onlar bilirlər ki, nə üçün gəliblər" - deyər Almaniyanın Polşa ilə sərhədinə yaxın böl-

gədə ferması olan Folker Naşke deyir.

O danışır ki, cinayətkarlar əmlakını oğurladıqdan sonra Almaniyanı tərk edirlər. "Əsas problem odur ki, dövlət sərhədləri cinayətkarların qarşısını

kəsmir. Biz polis isə ancaq öz ölkəmizin sərhədləri daxilində hərəkət edə bilərik" - deyər alman polis komissarı Yens Ştariq bildirir.

Polis komissarı deyir ki, ən mürəkkəb vəziyyət avtomobil

oğurluğu ilə bağlıdır. Hər gün alman polisi oğurluq avtomobillər Polşaya getmək istəyənlərlə mübarizə aparmalıdır. Oğurlar GPS avadanlıqları ilə təchiz olunmuş bahalı avtomobilləri də oğurlamaqdan çəkinməzlər. Bunun üçün onlar GPS siqnallarını pozan xüsusi qurğudan istifadə edirlər. Avtomobil oğurluğu iri beynəlxalq biznesdir. Bu işlə məşğul olanlar nə üçün risk etdiklərini yaxşı bilirlər.

"Biz müştəkil qruplaşma halında fəaliyyət göstərən peşəkarlarla və oğurlanan avtomobillərin geniş bazarı ilə üzleşmişik. Oğurlanmış bahalı avtomobillər Rusiya, Azərbaycan, Qazaxıstan, hətta Çində satılır. Bu problem bütün Avropa üçün xarakterikdir", - deyər polis komissarı Yens Ştariq bildirir. O əlavə edir ki, Avropa polisi üçün oğurlanmış avtomobillərin satıldığı ölkələrin sərhədlərini keçmək mümkün deyil.

"Azərbaycan Sənaye İnşaat" MMC dələduzluqla məşğuldur?

"Şirkət yüzlərlə insanı müqavilə olmadan işlədir və yekunda pulunu vermir..."

"Azərbaycan Sənaye İnşaat" MMC yüzlərlə vətəndaşı aldadaraq pulunu vermir. MMC tərəfindən tikinti və təmir işlərinə cəlb edilən insanlar aylardır ki, çəkdikləri zəhmətin müqabilində zəhmət haqqını ala bilmirlər".

Bu barədə redaksiyamıza fəttişliyinin rəhbəri Tahir bir qrup zərərçəkən vətəndaş bildirib. Onların yazdığı şikayət məktubunda bildirilir ki, bir neçə dəstə halına bölünüb aylarla MMC-nin nəzdində işləsələr də, əmək haqlarını ala bilmirlər. İşçilər əmək müqaviləsi olmadan işlədiliblər, onların aidiyyəti qurumlara etdikləri şikayətlərə isə hələ baxılmayıb.

İşçilərdən Eldar Abbasov isə deyir ki, "Azərbaycan Sənaye İnşaat" MMC-nin rəhbəri Əlzamin Bayramov onları aldadaraq aylarla pulsuz işlədib, maaş vaxtı çatanda isə bəhanə ilə aradan çıxıb. Zərərçəkənlər isə iyirmiyə yaxın instansiyaya müraciət edərək cavab gözləyirlər: "Bütün yazdığımız şikayətlər Əmək Müfəttişliyinə göndərilir. 4 saylı region üzrə Əmək Mü-

Eldar Abbasov

Şikayətçilər bildirirlər ki, 54 nəfər də Əmək Müfəttişliyinə ayrıca şikayət ünvanlayıb, amma hələ o şikayətə də baxılmayıb: "Şikayətlərimizə baxılmır, heç bir tədbir görülmür. Görəsən onu qoruyan kimdir?"

Həmçinin bildirilir ki, hazırda həmin MMC ilə bağlı prokurorluqda araşdırma aparılır. Zərərçəkənlərin dediyinə görə, MMC bir çox yerlərdə apardığı tikinti və

təmir işlərində işçiləri beləcə aldadıb və sonda vəziyyətdən çıxıb: "Bir çox yerlərdə, hətta Göygöl Olimpiya İdman Kompleksinin tikintisində də belə özbaşınalıq olmuşdu, işçilərin pulunu vermirdilər. Orada işləyən işçilərə hətta hədə-qorxu gəlir, onlar təhqir olunur. Biz çıxılma durumdayıq".

Yazıda adı hallanan hər kəsi dinləməyə hazırıq.

□ ROYA

Xətai ƏSMM "6 ay mənim, 6 ay sənin prinsipi" ilə işləyir

"Sənədlərin sayı artırılıb, vətəndaşlara zülm çoxalıb"

Redaksiyamıza Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiə Nazirliyinin (ƏƏSMN) Xətai rayon mərkəzində baş verənlərə bağlı məktub daxil olub. Həmin məktubda S.Müslümovun etimad göstərdiyi kadrlardan biri, Kürdəmir Pensiya Fondunun sədri işləmiş, hazırda Xətai rayon ƏSMM-yə rəhbərlik edən Sərdar Xıdırovun fəaliyyətindən söhbət açılır.

Məktub müəllifi yazır: "Xıdırov bir neçə rayonda direktor postları tutmasına baxmayaraq çox danışan, işə demək olar ki, bələdçiliyi olmayan birisidir. İlin əvvəlindən indiyədək direktor vəzifəsini icra etməsinə baxmayaraq, bütün təşkilatlara məktubları direktor imzası ilə gedir, hətta qapısına vurdurduğu lövhədə direktor yazdırmağı unutmayıb. O, Xətai rayonu tarixində olmayan bir hadisəyə də imza atmışdır. Ta binəyi - qədimdən, lap elə Sovetlər dönməndən "sobes" adı ilə tanınan bu idarəyə yaşlı insanlar rəhbərlik edər, həmin idarənin əsas kontingenti olan əlillərlə, pensiyaçılarla, yetim - yesirlərlə, qoca və ahillərlə daha tez dil tapar, onları duyar, anlar, onların dərd - sərinə daha çox yanaraq ona əlac edirdilər. Və belə bir idarədə heç vaxt direktorun istirahət otağı olmamışdı. Lakin çox həvəs və iştaha ilə işə başlayan Xətai ƏSMM direktoru S.Xıdırov isə məzuniyyətə gedəndə öz ətrafına tapşırıq verdi ki, otağına bitişik kompyuter otağının qapısı çöldən bağlanıb, onun otağından açılınsın, təmir olunub istirahət otağı kimi ixtiyarına verilsin. Elə də olub. S.Xıdırov məzuniyyətdə ola-ola onun otağı da, istirahət otağı da, katibəsinin oturduğu otağı da yüksək səviyyədə təmir olunub. Maraqlıdır, mərkəz direktorunun belə istirahət otağı Bakı şəhərinin yaxud respublikamızın hansı rayonunda var?!"

Məktub müəllifi S.Xıdırovun şəxsi keyfiyyətlərindən, kollektivdə əvvəldən işləyən üzvlərə yuxarıdan aşağı baxdığını da qeyd edir: "S.Xıdırov işə gələndən kompyuter mütəxəssisini, neçə-neçə baş məsləhətçini haqsız olaraq işdən azad edib, yerinə öz dost - qohumlarını getirib. Respublikamızın heç bir rayonunda Xətai rayonu ƏSMM qəder işdən azad olunan olmayıb. Mərkəzdən 8 nəfər testdən, müsahibədən keçmiş təcürbəli baş məsləhətçiləri işdən azad etdirmiş, yerinə bu sahə ilə tanışlığı olmayan, heç bir testdən keçməyən tanış-bilişləri, qohumları müqavilə yolu ilə işə qəbul edib".

Məktub müəllifi mərkəzdəki iş keyfiyyətinin aşağı olduğunu da yazır: "İdarə də iş əvvəlindən də pis vəziyyətdədir. Belə ki "6 ay sən, 6 ay mənim" prinsipi qüvvədədir. Bir az da sənədlərin sayı artırılıb, vətəndaşlara zülm çoxalıb. Bütün çirkli işlərə baş mühasib 1-ci qrup əlil Valeh Qasimov rəhbərlik edir. O, idarəyə gələn vətəndaşların, şikayətçilərin qarşısına çəliyi atıb, özünüdə əlil olduğunu nümayiş etdirir, bu yolla vətəndaşlardan toplanan 6 aylıq haqqa, digər qanunsuzluqlara qarşı direktor S.Xıdırova sipər çəkir.

S.Xıdırov isə kənarda dayanıb, şikayətə gələn vətəndaşları mənasız uzun - uzadı danışığı ilə yorub - yola salır. İdarənin sektor müdiri Nazim Məmmədov köhnə nazirin vaxtında olduğu kimi elə yenə də at oynadır, pul qazanır, S.Xıdırovu müdafiə edir. O, həm də Torpaq Komitəsinin sədri Qərib Məmmədovun qardaşı olduğuna görə daha artıq bəhrələnir. Yeni vətəndaşlardan alınan 6 aylıq yardım pulunda onun payı daha sanballıdır.

İdarədə S.Müslümovun kəndlisi ağsulu qohumu Sədyar adında gəncə də geniş iş imkanı yaradılıb, yaxşı pul qazanır.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Razim Məmmədovun da qohumlarından bir neçəsi S.Müslümovun rəhbərlik etdiyi nazirlik sisteminə işlədiyindən o da S.Müslümovun kadri kimi S.Xıdırovun harınlanmış hərəkətlərinə göz yumur.

Sizdən xahiş edirik bunu mətbuatımızda dərc edəsiniz, bəlkə yuxarıdakıların gözü açılı, bu haqsızlığı, saxtakarlığı görüb, harınlara, qudurmuşlara "dur" deyələr..."

"Yeni Müsavat" əməkdaşı məsələ ilə bağlı ƏƏSMN-nin mətbuat xidməti ilə əlaqə saxlayıb. Lakin xidmətdən sorğumuz cavablandırmayıblar.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Elan
Hacıqabulda İpək yolunun yanında 47 hektar torpaq sahəsi, çobanlar üçün 2 ədəd 2 otaqlı, 1 ədəd 4 otaqlı qonaq evi, 3 hektar meyvə bağı, 200 ədəd mal-qara saxlamaq üçün daşdan tikilmiş tövlələr, 10 min ot bağı üçün yem anbarı, 2 ədəd balıq gölü, daimi işığı, suyu. Qaz çəkdirmək üçün sənədlər (texniki şərt), 0,5 hektar torpaq sahəsi olan restoran, 30 metr üzüm talvarı olan ferma satılır. Ətrafında əlavə 100-150 hektar torpaq sahəsi var.
Əlaqə nömrəsi : (050)-214-40-53

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət!
İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıncı şans!!!
Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və erektsiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə dəyişmənin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün dəyişməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saqların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.
Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
"doktor Vaiz Səmədov".

ORİJİNAL AKSESUARLAR
Ucuz qiymətlərə, gözəl, keyfiyyətli hədiyyələr və ev üçün bəzək əşyaları

"SƏDƏRƏK" TİCARƏT MƏRKƏZİ
3-cü zona, 15-ci sıra, 40 nömrəli mağaza

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ
Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.
SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

Ötən həftənin ən yaddaqalan hadisələrindən biri, heç şübhəsiz ki, ATV efirində yayımlanan "Səni axtarıram" verilişini izləyərkən dünyasını dəyişən azərbaycanlı ilə bağlı idi. Əməkdaşımız mərhumun yas yerində olanda aydınlaşmışdı ki, onun ölümünə veriliş və ya oradakı hər hansı sүйet səbəb olmayıb. Genetik olaraq ürək xəstəliyindən əziyyət çəkən bu nəslin nümayəndəsi də ürəyindəki problemlərdən dolayı dünyasını dəyişib. Və bu, təsadüfən verilişin yayımlandığı dəqiqəyə təsadüf edib.

Amma "Yeni Müsavat" sizə həftənin bu ilk iş günündə bu mövzudan çıxış edərək maraqlı bir mövzunu təqdim edir. Televizor və onun gətirdiyi ziyanlar... Hətta və hətta televizor qarşısında dünyasını dəyişənlər.

Məlum, indi yeni yayım dönəmi başlanıb. Türkiyə və yerli kanalların serial bumu da həmçinin. Əksər qadınlar üçün həftənin günləri belli seriallar üçün rezerv edilib. Kişilərin futbol məcərəsi, uşaqların cizgi film marağı... Yaxşı, bu səhrli qutudan necə qorunmaq? Bunun ziyanı xeyrindən çoxdursa, nə edək?

Birinci dünyanın "televiziya xəstəsi" olan millətləri barədə. İngiltərənin "Daily Mail" internet portalının məlumatına əsasən, Bolqarıstan əhalisinin 43 faizi hər gün televizor qabağında orta hesabla üç saat vaxt keçirir. Bu rəqəm Avropada televizordan asılı adamların ən çox məhz Bolqarıstanda olduğunu sübut edir. Araşdırma "European Social Survey" təşkilatı tərəfindən Avropanın 30 ölkəsində aparılmışdır. Bolqarıstandan sonra ikinci yerdə Böyük Britaniya, üçüncü yerdə isə İrlandiyadır. Avropada televizordan asılı olan adamların orta sayı 21 faizə bərabərdir.

Televizor asılılığı nikotinə bərabərdir

Avstraliyalı alimlər isə sensasiya kəşf ediblər. Məlum olub ki, televizorun zərəri nikotindən heç də az deyil. Aparılan tədqiqata əsasən, gündə 6 saat televizora baxanlar bu asılılıqdan azad olanlarla nisbətə orta hesabla 5 il az yaşamağa risk edirlər. Bu oturmaq həyat tərzini qabaqcıl ölümün yüksək riski ilə əlaqələndirir. Xüsusən də ürək tutması və insultu buna aid etmək olar.

Televizor seyr etmək oturmaq fəaliyyətində əhəmiyyətli rol oynayır, televizorun öz zərəri isə indiyədək dəfələrlə araşdırılıb. Alimlər diabet, piylənmə, həyat tərzini və əhəlinin sayı və ölümlə bağlı Avstraliyanın iri miqyaslı tədqiqatların məlumatlarından istifadə ediblər.

Televizor, yaxud video arxasında keçirilən vaxt sorğusunun cavabında yeni tədqiqatın müəllifləri risk çərçivələrini müəyyənləşdirib. Alimlərin qiymətləndirməsinə görə, 2008-ci ildə avstraliyalılar televizor seyr etməsinə 9.8 milyard saat ayırıblar.

Televizor xəstələri üçün rehabilitasiya mərkəzi...

Almaniya da hər il 20 min nəfərə yaxın şəxs çox uzun müddət televizor qarşısında oturduğu üçün dünyasını dəyişir. Ulm Universitetinin müəllimi, professor Manfred Spitzer deyib ki, bu, bütün dünyanı ağuşuna alan xəstəlikdir.

İnsanlar ətraf mühitdən qoparaq televizor qarşısında oturmaqla nəinki özlərinə, ətraflarına da ziyan verirlər. Bu şəxslərdə qidalanma pozğunluğu, yüksək təzyiq və şəkər xəstəliyi riski yüksəkdir. Maraqlıdır ki, ABŞ, Almaniya, Fransa kimi ölkələrdə televizor xəstələri üçün rehabilitasiya mərkəzləri də açılıb. Həmin mərkəzlərdə xəstələr ironik bir müalicə üsulu ilə qar-

daha zərərli. Uşaqlarda özünəqəpilmə, autizm xəstəliyi, nitq qüsurunun yaranmasının əsas səbəblərindən biri məhz televizor aludəçiliyidir. Həmçinin, uşaqlarda tez-tez rast gəlinən dayaq hərəkət sistemindəki problemlər valideyn nəzarət-sizliyi ucbatından televizor qar-

Televizora baxan yerdə ölənlər...

İndi isə keçək ekran başında dünyasını dəyişən insanlara. Bir neçə il öncə çinli futbol azarkeşi dünya çempionatının oyunlarını canlı izləyərkən yuxusuzluqdan dünyasını dəyişib. 25 yaşlı azarkeşi ucbatından televizor qar-

Televiziya qarşısında dünyasını dəyişən insanların ilginç hekayəsi

"Öldürən qutu" barədə bilmədiklərimiz; hər gün televizora altı saat baxan adamların ömrü 5 il qısaldır...

şı-qarşıya gəlir. Onları fasiləsiz olaraq televizor qarşısında oturdaraq televizora baxmaqdan iy-rəndirirlər.

Ziyanı xeyrindən çox...

Həkimlərin isə bu məsələdə bəlli müşahidələri var. Onların fikrincə, saatlarla ekran qarşısında oturmaq indi əksər insanların ən böyük bəlası sayılan oturmaq həyat tərzini "ola" şərait yaradır. Belə həyat tərzinin törətdiyi fəsadlar isə hamımıza yaxşı məlumdur. 2 saatdan artıq ekran qarşısında əyləşmək beynin fəaliyyətinə mənfəətli təsir göstərməklə yanaşı, onun strukturunu da dəyişir. Saatlarla televizora baxmaq vaxtından əvvəl görmə qabiliyyətini zəiflədir və bir çox göz xəstəliklərinin meydana gəlməsinə şərait yaradır. Televizora hədsiz aludəçilik bədənin piylənməsinə gətirib çıxarır. Adətən insanlar bu rəngli "qutu"nu seyr edərkən qeyri-ixtiyari ağızlarını boş qoyurlar.

Televizor sağlam və normal yuxuya mane olan ən güclü vasitələrdən biridir. Xüsusilə gecədən xeyli keçmişə qədər televizor qarşısında əyləşən insanlar sinir və yuxu problemləri ilə daha tez-tez rastlaşırlar.

İnsan özü də bilmədən daha səmərəli keçirə biləcəyi vaxtı televizorun qarşısında sərf edir. Televizorun "cazibə" qüvvəsi insanı mütləq, idmandan, gəzintidən və ən nəhayət doğmaları ilə ünsiyyətdən məhrum edir.

Uzun müddət televizor qarşısında əyləşmək uşaqlar üçün

şısında saatlarla düzgün olmayan formada oturmağın nəticəsidir.

Mütəxəssislərin rəyinə görə, bir yaşına qədər uşaqlar ümumiyyətlə ekran qarşısında olmamalıdır. 1-3 yaşda olanlar isə gün ərzində 15 dəqiqə televizora baxa bilər. O da yalnız yaşına uyğun cizgi filmlərinə baxmaq şərtlə. Burada bir məsələni də diqqətdə saxlamaq lazımdır ki, cizgi filmi səslə və danışığı olsun. Bu uşağın nitqi üçün olduqca vacibdir. 5-7 yaşlarında uşaqların gün ərzində 30-40 dəqiqə, 8-12 yaşlarında 1 saat, 12-14 yaşlarında saat yarım, 14-16 yaşlarında 2 saat televizora baxmaqları məqbul sayıla bilər.

Valideynlər uşaqlarının televizora baxma-baxma yemək yemələri yol verməməlidirlər. Belə ki, televizora baxan zaman qidalananda mədə şirəsi lazımı qədər ifraz olunmur ki, bu da bir çox xəstəliklərin, mədə xorasının, qastritin yaranmasına səbəb olur.

Psixoloqların qənaətinə, uşaqların televizor qarşısında çox oturmaması, xüsusilə də yaşına uyğun olmayan verilişlərə, filmlərə baxması onların psixikasını, sinir sistemini ciddi şəkildə zədələyir. Buna görə də böyüklər uşaqların ekran seçimlərini daima diqqətdə saxlamalıdır. İstər böyüklər, istər də azyaşlılar televizora baxarkən ən adi qaydalara riayət etsələr sevimli "qutu"larının ziyanından yaxa qurtara bilərlər.

keş Suçjou şəhərində yaşayırmış. Onun cəsədini şənbə günü səhər tezdən televizorun qarşısında tapıblar. Bundan bir qədər əvvəl İspaniya-Hollandiya oyunu başa çatmış. Cəsədə baxış keçirən həkimlər onun yuxu çətişməliyindən öldüyünü təsdiq ediblər. Ölümə ya güclü yorğunluğun, ya da yuxusuzluq səbəbindən baş verən ürək tutmasının səbəb olduğu bildirilir.

Qeyd edək ki, vaxt fərqi görə dünya çempionatının oyunlarına canlı baxmaq istəyən çinlilər gecələri yatmaq məcburiyyətindədirlər. Yerli həkimlər azarkeşlərə öz imkanlarına diqqətlə yanaşmağa çağırırlar.

Bundan daha maraqlı bir hadisə isə Almaniyanın Hagen şəhərində baş verib. Bu şəhərdə isə oğru 66 yaşlı qadının evinə girərək dəhşətli bir hadisənin şahidi olub. Məlum olub ki, qadın 5 il öncə televizora baxarkən dünyasını dəyişib. Evə bərabər qoxunun ucbatından girməkdə çətinlik çəkən oğrunu gördüyü mənərə şoka salıb. Televizorun qarşısında oturan ev yiyəsi ölü-yü üçün o da evdən rahat soyğunçuluq edərək qaçıb.

Türkiyənin Bursa şəhərində də 19 yaşlı bir qız ailəsi ilə birgə televizora baxanda ürəyi partlayaraq dünyasını dəyişib. Yenice tələbə adını qazanan qızın 3 gün sonra oxumaq üçün ölkənin paytaxtına gedəcəyi gözləndirdi. Amma rəfiqələri ilə gəzintidən qayıdan gənc valideynləri ilə televizora baxan yerdə ürək tutmasından dünyasını dəyişib.

□ Sevinc TELMANQIZI

Payızın özü ilə gətirdiyi xəstəliklərdən necə qorunmalı?

Adil Qeybullayev: "İlk növbədə immuniteti gücləndirmək lazımdır..."

Payız fəslə bu gündən Partiyə rəsmən daxil olur. Artıq havalar da soyumağa başlayıb. Soyuq fəsilələrin gəlişi ilə əlaqədar soyuqdeymə və qrip xəstəliklərindən əziyyət çəkənlərin sayı da artmaqdadır. Qızmar yay günlərini təzəcə geridə qoymuş insanların dərhal soyuq havaya adaptasiya oluna bilməməsi, qida rasionuna, geyim tərzinə diqqət etməməsi sonda soyuqdeymə ilə nəticələnir.

Adil Qeybullayev

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev bildirir ki, orqanizmi normal olan insanların soyuq havaya və müxtəlif viruslara qarşı immuniteti güclü olur və onlara təsir etmir: "Soyuq havada qan damarlarının daralması, bədənin özünü-tənziqləmə gücünün hərəkətə gəlməsi soyuq havanın gətirdiyi təlatümlərə dözməyə imkan verir. Ancaq orqanizmdə xəstəliklər olduqda, zəiflik olduqda, immun sistemi aşağı düşdükdə soyuqdeymə xəstəliyi adı altında xeyli narahatlıqlar yaranmış olur. Normada təbəffüs yollarında 15-də çox infeksiya var ki, onlar adı hələ xəstəlik törətmir. Ancaq orqanizmin müqaviməti azaldıqda bunlar zökəmə bənzər vəziyyət yaradır. Bu xəstəliyin göstəriciləri burun axması, hərəret, öskürək, asqırmaq və sair kimi əlamətlər yarıdır ki, biz bunu öz aramızda qrip adlandırırıq".

Həkimin sözlərinə görə, hər soyuqdeymə xəstəliyini qrip adlandırmaq düzgün deyil: "Qrip əsasən bir virusun epidemiyasıdır ki, o adətən olanda ÜST bu haqda məlumat verir, onun yayılma zonaları, xarakteri, epidemiyaya meyilli olması haqqında xəbərdarlıq edir. Ancaq bizim qrip adı altında keçirdiyimiz soyuqdeymə xəstəliklərinə Sovet dövründə kəskin respirator xəstəliklər deyirdilər. Bu cür xəstəliklərin olmaması üçün insanlar xəstəlikdən qorunmalıdırlar, payızın gəlişi ilə əlaqədar artıq hava soyumağa başlayıb, yağış və küləkdən bu xəstəliklərin əsas səbəbidir. Hava şəraitini diqqətlə izləmək və hər havaya uyğun geyinmək lazımdır, qidalanmaya diqqət etmək lazımdır. Uzun müddət soyuq havada durmaq soyuqdeymə xəstəliyinin yaranmasına gətirib çıxarır. İnsanlar bundan qorunmaq üçün rejimə riayət etməlidirlər".

Tibb ekspertinin sözlərinə görə, soyuqdeymədən qorunmaq üçün ilk növbədə immuniteti gücləndirmək və bədənin soyuqdeyməyə, müxtəlif viruslara qarşı müqavimətini möhkəmləndirmək lazımdır: "Birinci növbədə, vitaminli qidalar qəbul etmək lazımdır, çünki orqanizmin bu cür qidalara ehtiyacı var. Çox zaman avitaminoz səbəbindən immun sistemi zəifləyir. Ona görə də, meyvə və tərəvəz məhsullarından daha çox istifadə etmək, kalorisi çox olan zülallı, et məhsulları qəbul etmək lazımdır. Çünki, bunlar orqanizmdə ən çox tələbat olan qidalardır. Həmçinin, çox yağlı, ədviyyatlı, konservant qidaları daha az qəbul etmək lazımdır, bunlar orqanizmi üçün elə də faydalı deyil. Ən əsası isə idmanla məşğul olmaq və açıq havada olmaq orqanizmin möhkəmlənməsinə kömək edir".

Onu da qeyd edək ki, aktiv iş rejiminin və dərslərin başlanması ilə əlaqədar soyuqdeymə və qrip viruslarını yayılma ehtimalı da artıb. Xəstə insanların ictimai yerlərdə olması və sağlam insanları da yoluxdurma ehtimalı yüksəlib. Bu səbəbdən payızın bəlası olan bu xəstəlikdən qorunmaq istəyənlər həmçinin şəxsi gigiyenalarına diqqət etməli, ictimai yerlərdə diqqətli olmalıdırlar.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

MÜSAVAT

Son səhifə

N 236 (5945) 22 sentyabr 2014

40 il sonra insanlar 120 ilə qədər yaşayacaq

Global İngiltərə Universitetinin hazırladığı araşdırmaya görə, 2050-ci ildə dünya insanı bundan çox fərqli yaşayacaq. Belə ki, ən azı 40 il sonra insanların ömrü indikindən uzun olacaq. Minimum 120 il yaşayacaq olan insanlar üçün cinsi yetkinlik yaşı da daha sonraya təsadüf edəcək. Müasir İngiltərədə qadınların ana olmaq yaşının 29 yaşa qədər "sürüşməsi" də bu global dəyişikliyin əlamətlərindən biri kimi göstərilir. Bunun səbəbi kimi beynin ölçülərinin artması göstərilir. Nəticədə enerji ehtiyacı artır, insanların çoxalma ehtiyacı azalır. İnsanın gec ölməsinə bir səbəb də beynin ölçülərinin dəyişməsi olacaq. ABŞ-ın Massaçusets ştatından olan Deyv Qrinberq evlənmək üçün qeyri-adi tədbirə əl atıb. Ailə həyatı arzulayan gül dükkanı sahibi ona layiqli həyat yoldaşı tapan şəxsə 1000 dollar məbləğində mükafat təyin edib. Bunun üçün tərcüməsi "Deyvlə evlən" olan marrydave.com saytını yaradan Deyv xüsusi vizit-kartlar hazırlamağı belə unutmayıb. Mükafatı nağd verəcəyini deyən Qrinberq həmin xeyirxah vasitəçini öz toyuna dəvət edəcəyini də söyləyib. Yaşlı "Romeo" 50 yaşlarında qadınla evlənmək və təqaüdə çıxaraq birgə firavan həyat yaşamaq istədiyini bildirib.

Evlilik kişilərin həyatına müsbət, qadınlara mənfi təsir edir

Evlilik insanların həyatında bəzi dəyişikliklərə yol açdığı kimi, onların iş performansına da öz təsirini göstərir. Belə ki, bir qisim insanlar evləndikdən sonra iş rejiminə normal davam etsələr də, bəziləri daha çox ailələrinə vaxt ayırırlar. Hətta evliliklə bağlı işləməkdən imtina edənlər belə olur. Mövzu ilə bağlı aparılan araşdırmalardan biri kimi 2163 insan arasında sorğu keçirilib. Nəticələrə görə, kişilər evliliyin iş performansına müsbət təsir etdiyini düşündükləri halda, qadınlar bunun tam tərsinə inanırlar. Psixoloqlar isə bu nəticələri ənənəvi ailə quruluşuna bağlayırlar. Kişi yeni bir ailə qurduqda əvvəlki ailəsində sahib olduğu nizamı davam etdirir. Tək bir fərq isə məktəbin yerini iş həyatının almasıdır. Ancaq qadın daha çox dəyişiklik etmək məcburiyyətindədir. Qadının da məktəb həyatının

yerini iş həyatı tutur. Amma bir də evlə bağlı anasının rolunu, vəzifələrini və məsuliyyətini də üzünə götürür. Beləliklə, yük daha da artır. Uğurlu bir karyera və sevgi dolu bir evlilik sahibi olmaq çox gözəldir. Bunun üçün iş yerində fikrinizi işinizə yönəltmək məsləhət görülür. Nəticədə isə sonra həyat yoldaşınızla daha çox və maraqlı zaman keçirə bilərsiniz. Eləcə də işin şəxsi həyatınıza mane olmasına imkan verməyin. Ofisdə olarkən 5 dəqiqə vaxt ayıraraq həyat yoldaşınıza özəl bir mesaj yazın. Bunun bir roman olmasına ehtiyac yoxdur. Eyni zamanda evli olan şəxslərin çalışma müddətini əvvəldən danışması lazımdır ki, sonradan problem yaranmasın.

Sevgilisindən ayrılan oğlunu zəncirləyib

Çində ana öz xəstə oğlunu düz 21 il zəncirdə saxlayıb. Ana öz hərəkətini onunla izah edib ki, oğlu ruhi xəstədir. Çinin Çzyansu əyalətindən olan 37 yaşlı Honq Çunli vaxtının çoxunu yataqda zəncirlənmiş halda keçirir. 71 yaşlı ana deyir ki, oğlu aqressiv olduğundan o bu yola əl atıb. Ananın sözlərinə görə, Honqun psixikasında problemlər 16 yaşında başlayıb. Ana iddia edir ki, oğlu qəddar olub, yeniyetmə vaxtı uğursuz sevgi yaşadığından ağır depressiya keçirib. Çunlinin qohumları deyirlər ki, o, qırmızı rəng görəndə əsəbiləşir, çünki keçmiş sevgilisi onu atanda qırmızı paltar geyinmiş. Ana deyib: "Biz adi kəndlilər. Bizim onu xəstəxanalarda müalicə etdirmək və ya bahalı dərmanlar almaq imkanımız yoxdur. Yeganə edə bildiyim onu təmiz və tox saxlamaqdır. Onun zəncirlərinə baxanda ürəyim ağrıyır, amma bağlamasam özünə də, bizə də xəsarət yetirə bilər. O, çox qəddar olur".

Honqun sağ qolunda isə uzun müddət zəncirdə qaldığından dərin yaralar var.

QOÇ - Qarşılıqlı münasibətlərdə güzəştli mövqe seçin. Risk tələb edən işlərə isə girişməyin. Yaxşı olar ki, soyuq və spirtli içkilərdən, duzlu qidalardan mümkün qədər uzaq olasınız.

BUGA - Səhər saatlarını gərgin şəraitdə keçirsəniz də, özünüzi təmkinli aparmaqla gözələnən xoşagəlməzliyi dəf edə biləcəksiniz. Nahardan sonra isə sevindirici hadisələrin şahidi olacaqsınız.

ƏKİZLƏR - Astroloji göstəricilər ümumi ovqatınızın yüksək olacağını bildirir. Maraqlı insanlarla rastlaşma ehtimalınız da böyükdür. Ulduzlar ziyarətə getməyi məsləhət görse də, uzaq yola çıxmaq olmaz.

XƏRÇƏNG - Göy qübbəsi pulla bağlı məsələlərdə ehtiyatlı olmağı tövsiyə edir. Bir qədər qənaətcil olmanız vacibdir. Kiməsə borc vermək və ya maliyyə sövdələşmələrinə girişmək yolverilməzdir.

ŞİR - Həftənin ən uğurlu gününü yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən ailə-sevgi münasibətlərində, digər tərəfdənsə işgüzar sövdələşmələrdə vəziyyət xeyrinizə cərəyan edəcək. Səfər də mümkündür.

QIZ - Əsas enerjinizi sevgi amilinə yönəldin. Çalışın ki, hər bir kəlməyinizdə, hər bir ifadəyinizdə özünüzi qarşı rəğbət oyadasınız. İndiki sərt cəmiyyətdə kiminsə qəlbinə dəymək sərbəst iş deyil.

TƏRƏZİ - Kifayət qədər uğurlu bir gün yaşayacaqsınız. İştirakçısı olduğunuz hər bir proses yalnız zövqünüzle uyğunluq təşkil edəcək. Özünüze inamı artırmaqla uğurları yaxınlaşdırın.

ƏQRƏB - Fəaliyyət dairənizi genişləndirmək üçün durmadan fəaliyyətə başlayın. Nəzərə alın ki, bu addım karyeranız üçün böyük əhəmiyyət daşıya bilər. Bu gün qazanmaq ehtimalınız böyükdür.

OXATAN - Həddindən ziyadə uğurlu təqvimdir. Ələlxüsus da saat 12-16 arası bəxtiniz gətirə bilər. Həmkarlarınızla aranızda yaranmış soyuqluq səngiməyə başlayacaq. Hətta varlanmaq ehtimalınız da var.

OĞLAQ - Ümumi çəllərinə görə gərgin gün olsa da, özünüzi ələ almağı bacarmalısınız. Çünki qarşınızda duran perspektivlərə yetişmək üçün hansısa dedi-qoduya əhəmiyyət verməməlisiniz.

SÜTÖKƏN - Səhhətinizlə bağlı nəsazlığı nəzərə alıb hansısa qeyri-adi və yeni işlərə başlamayın. Yaxşısı budur ki, əsas vaxtınızı mənzil şəraitində keçirəsiniz. Axsama yaxınsa qonaq getmək olar.

BALIQLAR - Hiss olunur ki, sizi sevməyənlər artmaqdadır. Lakin ruh düşkünlüyünə mübtəla olmaqdan, deyildiyi kimi olmadığınızı sübut etməlisiniz. Bu gün maraqlı görüşlərdə iştirakınız gözənilir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Küçədən tualet kimi istifadə edənlər cərimələnəcəklər

Dünəndən Almaniya Pivə bayramı (Oktoberfest) və Sevgi paradına (Love parade) start verilib. anspress-in məlumatına görə, Almaniya hökuməti bu bayramlarla bağlı qanun qəbul edib. Yeni qanuna görə, insanların ictimai yerdə, küçədə təbii ehtiyaclarını ödəmək 100 avroya başa gələ bilər. Bu cərimə məbləği yalnız Köln və Düsseldorf şəhərləri üçün keçərlidir. Maraqlıdır ki, cərimə paytaxt Berlində cəmi 25 avrodur. Səbəbi isə bu iki bayramın paytaxtda o qədər də tənənəli keçirilməməsidir. Sentyabr 20-dən başlayan bayramlar bir ay davam edəcək.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rəuf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYYAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 5.600